

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Museo històrich nacional

1873.—Abdicació de D. Amadeo.

DE DIJOUS À DIJOUS

L'almirall Beranger, en una *interviu* publicada per un periòdich, exposà les seves opiniós contràries à las reformas de Marina presentades pel govern. Per tal motiu fou destituït punt en blanc del càrrec de president de la Junta Consultiua.

Aquesta destitució ha produït gran maror en el Cos. Se parla de resolucions de caràcter colectiu, que podrian entranyar verdadera gravetat en las crítiques circumstancies actuals.

Així es en Maura: no posa la mà en res que no provoqui un conflicte. Ho té à la massa de las sanchs. Y fins hi ha qui assegura que aquesta vegada ho ha fet expressament, buscant un derivatiu que distraigüés l'atenció concentrada en el batallador assumpte Nozaleda. Si tal s'ha proposat, haurà fet com aquell que buscant un matalás pera descansar se tomba sobre un esbarzer. Ja's necessita ser ben atolondrat pera no distingir un esbarzer de un matalás; pero en Maura es aixís. Tenia un conflicte y ara n' té dos, sense que l' primer haja cedit, ni s'

haja apaivagat, molt al contrari: s' presenta cada dia mes enconat.

En el Congrés baten el coure de valent.

Salmerón pronuncià un admirable discurs, posant de relieu las imprudències de 'n Maura al sostener ab tant empenyo la causa del ex-arquebisbe de Manila. Sols pel gust de donar alas à la reacció pot mantenir-se un torneig oratori, que no tindrà ni pot tenir realitat. La opinió es contraria á que aquell fraire, co-autor dels desastres y representant de una de las ordres religioses més odiabiles, vagi á exercir el seu ministeri espiritual en la republicana Valencia. Es impossible que això siga. Fins las pedras dels carrers s' aixecaran per impedirho. Espanya sent cada dia mes vivas las seves ànsias d'emancipació, y no pot ni vol estar mes temps subjecta al poder de Roma.

En Maura no abandona l' seu tema de advocat de una mala causa. Tot se n' hi va en sostener que s' ha atacat al seu protegit injustament, y qu' es precis probar las imputacions que se li dirigeixen. No s' fa càrrec que sense la seva imprudència de presentar per l' arquebisbat de Valencia, ningú s' hauria ocupat d' ell. ¿Per què no l' deixava tranquil, en la obscuritat? ¿No tenen res mes que fer els governs espanyols que dedicar tota la seva activitat á la rehabilitació dels frares?

En Morayta retxassá ab gran fortuna las imputacions que se li dirigiren, demostrant que l' seu cas no té cap punt de semblansa ab el cas Nozaleda, conforme s' pretenia pera contrabalancejar el mal efecte del nombrament de aquest. Demostrá en Mo-

rayta cumplidament que havia defensat las reformas que l' mateix Maura havia aplicat á Filipinas, quan en Maura era il·liberal y no feya com avuy la causa dels frares y de la reacció teocràtica.

Sessió agitada la del dimecres, en que 'n Burell y en Moya parlaren en nom de la premsa, rebatent ab energia els atacs y las ofensas del imprudent émul de 'n Gonzalez Brabo. Als càrrecs abrumadors que li dirigiren, promovent ruidosos alborots, contestà en Maura ab mal fingida frescura, que tota l' oposició que li feyan no serviria mes al cap de vall que per acabar de donar cohesió á las forças de la majoria. Y en efecte: la majoria, veientlo tan mal parat, l' aplaudi en el Saló de sessions, y al sortir, en els corredors de la Càmara. Se confonian aquests aplausos ab els que l' liberals y republicans tributavan al diputat Sr. Moya.

Las passions se van enardint, y l' desenllás no pot ferse esperar.

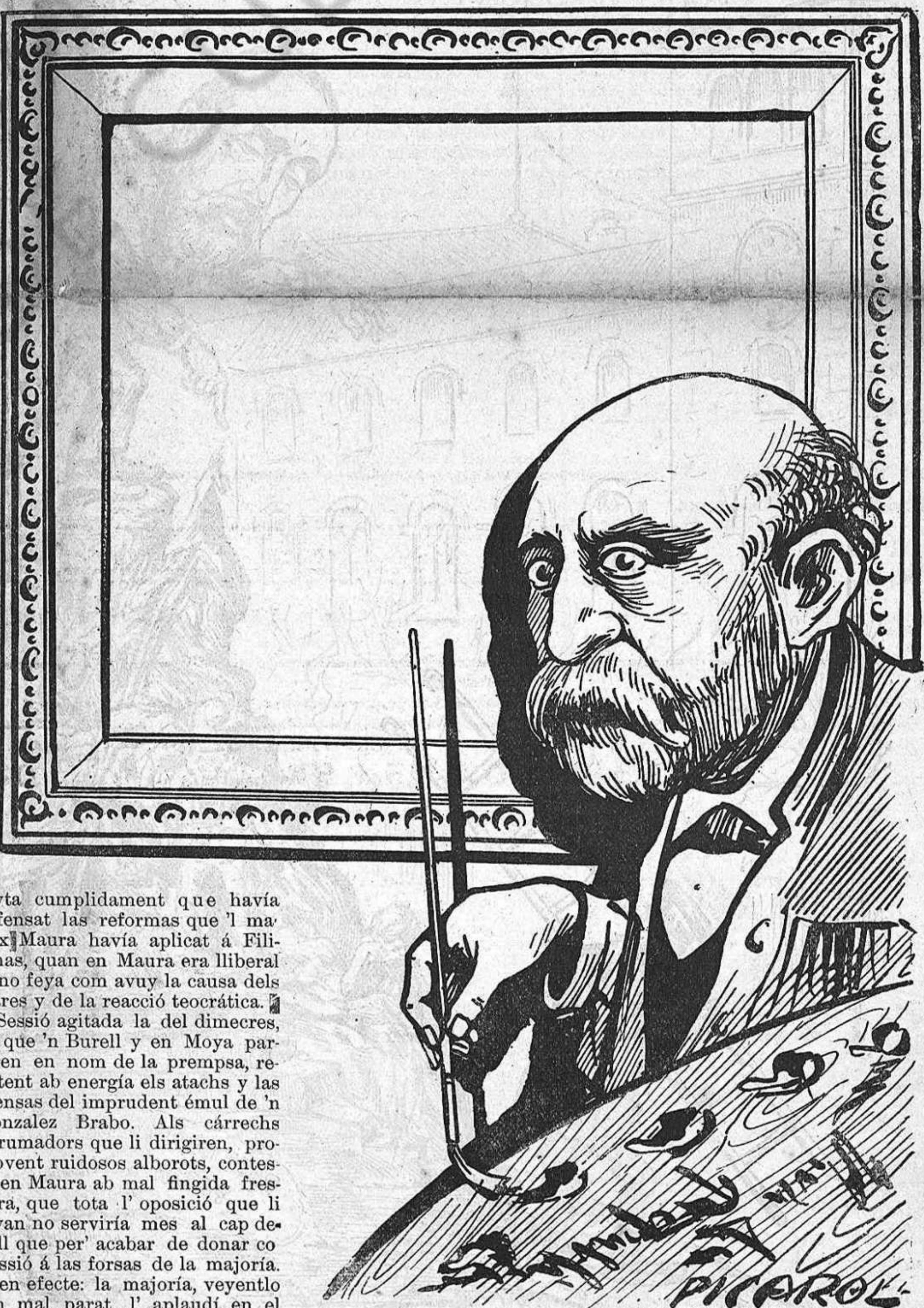
En Maura representa una nova tentativa de regressió clerical: en la seva insensatés ho desafia tot, á la opinió, á la premsa y als que voldrien emprendre nous camins de progrés y de regeneració. No tardarà en recullir els fruysts de la seva temeritat. Totas las morts van antecedidas de una revivalla. Aquesta es la revivalla de la reacció encarnada en

el actual régime. En Maura traballa mes que ningú per l' adveniment de la República.

Tindrà rahó l' marqués de la Vega de Armijo al dir:

—Tal se van posant las cosas, que ja ni nosaltres, els liberals, hi arribarem á temps.

PEP BULLANGA

—Comensém á pintar el pendant?

L' onze de Febrer

ERA sempre per tot bon republicà una fetxa memorable.

Durant molts anys, mentre les forces republicanes permaneixen dividides, mentre les masses populars, agenes a tantas diferències de principis i de procediments, restaven apàtiques i retretes, saludaven la fetxa del 11 de febrer com un recort.

Auy que tot ha canviat; auy que l' activitat, el moviment i l' afany conscient reyan en el camp republicà; auy que l' poble aclama les solucions republicanes com les túniques capassas de regenerar à la patria, la salutem no sols com un recort, sino també com una esperança de pròxims i més venturosos dies.

La República espanyola s' està elaborant à ulls vistos. El poble la sent, la vol, la desitja i la tindrà.

Novas generacions han succeït à las del any 73: y la idea republicana lluny de debilitar-se s' ha enfortit en elles. Hi ha auy més partidaris de la República que ls que hi havia trenta un anys enrera. N' hi ha més y la comprenen millor.

Las circumstancies favoreixen més encare que llavoras el seu adveniment. En 1873 vingué quan ja la

Revolució estava desviada de la seva órbita, gracies al ensaig importú de la monarquia democràtica. Ara vindrà per la Revolució y en la Revolució encarnada.

Las forals revolucionaries en 1873, si bé conservaven algú calor, estaven ja apagades. Las que s' encendran dintre de poch servirán pera forjar directament y desde l' primer instant, las institucions republicanes.

De combustible no 'n falta, y de ganas de traballar encare menos.

Els proporcionan aquell en grans cantitats els monàrquichs ab els seus errors, ab les seves imprevisions, ab el seu agotament. Las ganas de traballar en las encomana 'l pais, que cada dia 's mostra més necessitat de un suprèm esforç.

Envihem, donchs, avuy un tribut de afectuosa recordansa als honrats patricis que ab més abnegació y ab més honradés que fortuna dirigiren la primera República espanyola: envihem en primer terme als que ja no pertanyen al mon dels vius; pero que ab tot y haver mort, ens legaren el seu esperit y l' tresor de sos exemples: à n' en Figueras, à n' en Castellar, à n' en Pí y Margall.

Y al únic sobrevivent, al gran Salmerón, honor y glòria de la patria espanyola, al inspirat y incansable apóstol de las ideas progressivas, envihem l' adhesió més ferma y sincera, dihentli:—Disposa dels nostres esforços: ab tú sempre y per la Republicà!

UN VALENT

ALUDÉM al atlot mallorquí. El teníam per jesúta; pero ha resultat ser un valent.

Sí, senyors; un valent en tota la extensió de la paraula; un valent capás de crear tota mena de conflictes, sols pel gust de afrontarlos; capás de poblar l' atmosfera de nuvolades de fantasma aterradores, sols pel plaher de batres ab els en lluita desaforada.

Un valent especial, *sui generis*.

Valents hi ha que tenen tota la seva forsa en els biceps, altres en el cor, altres en el cervell. Aquells la tenia en un tendó. L' atlot mallorquí la té en la llengua.

Movent la *sin hueso* 's mostra intrépit, arrogant, arrollador, invencible. La llengua del atlot es com la masseta de un despertador que bat sobre l' timbre, repicant mentres li queda corda. No cala per ningú. Quan acaba la corda, 's jesuïtas tornan à donarn'hi desseguida, y pinch, pinch, ninch! allí es un somatent que no para mai.

Contents, axi-satisfets poden estar els que 'l manjan. L' atlot mallorquí es el despertador de la

reacció clerical. Els ultramontans han trobat al fi 'l seu instrument. L' aliança del altar y 'l trono, de vella quartejada y à punt de derrumbarse, està avuy d' enhorabona. Els capellans que tira l' atlot mallorquí quan discuseja, son la colla que enganxa lo qu' estava à punt de despèndre's. Oh miraculosa virtut salival del ungit de la reacció!

Prenguis nota de aquest prodigi, per quan arribi l' hora de canonizarlo.

Qui ho havia de sospitar! Qui ho havia de creure!

Quinze días enrera, en vigilias de la reobertura de las Corts, no se li donava al atlot mallorquí ni vintiquatre horas de vida. Ningú l' hauria comprat ni per la pell. Estava més perdut que Rosas.

Tenía en contra seva, no ja sols la formidable empena de las oposiciones dinásticas y anti-dinásticas, sino 'l despegó de la major part dels diputats de la majoria. En Silvela li segava l' herba sota 'ls peus; en Villaverde li ensenyava 'ls punys; en Dato 'l mirava de rehull; en Pidal, desde son retiro, feya novenes à tots els sants del cel, demanant la seva riuina, el seu aniquilament. A 'Palacio' l' soportavan, pero no 'l podían veure. Y 'l pais, més franch encaix, ni 'l podia veure ni 'l podia soportar.

Y vejin, de repent, c'om ha canviat tot. Si fins sembla art de màgia... Els seus rivals desconcertats; la majoria 'unida, entusiasta, frenètica, picant de mans cada vegada que parla, clamant al orador per les seves gallardías, al cómic del seu desembràs, al valent, en fi, sense pararse a considerar si tots els seus atreviments son valentias de comèdia.

L' atlot mallorquí la té avuy encadenada à 'n aqueixa majoria, ahir desconcertada y descomposta. Li ha posat las morrals, s' ha lligat la punta del ronsal à la llengua, y la mena, y la guia y la porta à la mida del seu gust y per hont millor li sembla.

La majoria celebra y aplauideix el nombrament de 'n Nozaleda, el frare traidor, l' odiós representant del despotisme monàcral que va fer perdre à Espanya las illes Filipinas. Aqueix nombrament es una bofetada indigna, es una provocació insensata als sentiments liberals del país, als anhels patriòtics del esperit espanyol. Pero tant se val. L' atlot mallorquí necessitava un pretext, un motiu, un medi qualsevol pera fer gala de la seva valentia, y pera demostrar que aquí no hi ha més voluntat que la seva. Y tant quant més insensat sigui aquest medi, aquest motiu, aquest pretext, ha cregut que mes gran y més admirable havia de resultar la seva guapesa.

Per això no hi valen arguments, ni rahons pera ferlo desistir, ni pera ferlo vacilar tan sols. L' atlot mallorquí es de aquells que s' escoltan à n' ells mateixos, y no escoltan als demés. Per ell no existeix l' opinió pública, com l' opinió pública no 's doblegué al imperi de la seva propia opinió. Per ell els que claman contra 'ls seus desmans, son una colla de baladriars. Per ell la premsa es una industria explotadora dels cinch céntims y un caciçat ridicul.

No hi ha à Espanya altra opinió poderosa, forta y respectable que la dels clericals y reaccionaris. Ell els alenta y 'ls reanima. Si algú cop flaquejessin, capás fora de galvanisarlos, passantlos la llengua eloquent per tot lo llarch de l' espina. Ell necessita valents com ell mateix, pera consumar la sort de portar à n' en Nozaleda à Valencia, per entrar ab aquest punt filipi al baluard de la República.

Y li portarà—ben clar ho ha dit.—Ni 'ls liberals, ni 'ls republicans, ni 'ls lliure-pensadors, ni 'ls patriots, ni 'ls dimonis del infern li fan cap por.

Es un valent!

**

Ab el mateix brillo que sosté contra vent y mare jada la qüestió Nozaleda, ha donat las dimissoris al almirall Beranger del seu càrrec de President de la Junta Consultiva de Marina, per haver publicat en un periòdic las seves opinions contràries a las reformas en projecte.

En aquestas y en totes las materias, qui no pensa com ell, no es digne de desempenyar un càrrec públic, per alta que sigui la seva gerarquia.

El cos s' alborota; pero 'l valent exclama:—*Quien dijo miedo?*

Y aquí 'l tenen afrontant el contratemps, etjegant discurs sobre discurs, amenassa darrera de amenaça, ab la frescura y l' impavidés de la inconsciència.

Hi ha qui li atribueix una frase maquiavèlica.

—La qüestió dels marinos l' he suscitada pera distreure l' atenció concentrada exclusivament en la qüestió Nozaleda.

Ja veuen si la sab llarga!... No 'n té prou ab ser valent, vol ser també mal intencionat.

No 'n tenia prou ab un conflicte y 'n provoca dos.

No 'n tenia prou ab una foguera y 'n encén un' altra. Y bufa desaforadament, ab l' idea de apagarlas, y quan més bufa més las va avivant. No serà difícil que les flamas de las dugas acabin per ajuntar-se fins à formar una foguera sola, immensa, colossal, que ho enarboli tot.

La Revolució de setembre de 1868 va arribar à Cádiz per mar. No olvidém aquest recort històric. No l' olvidi l' atlot mallorquí, si es que la valentia no li ha fet perdre la memòria.

Mentre tant, saludemlo, que bé s' ho mereix.

Salut atlot, que tant bé has sabut empeltar en la teva ànima l' esperit de González Brabo! Salut mil voltas, precursor de la pròxima Revolució!

P. K.

SILUETA

AL MEU ESTIMAT AMICH JAUME BATLLE

La colla prou numerosa
s' ha engrandidit ab un infant
que trobarà una llar i ay! freda, trista,
sense carinyo ni pà.

Embolcallat de pellings
d' origen quasi esborrat,
ja 'l veig arrossegant sas carns colrades
per entre la pols y el fang.

Ja 'l veig camí de la fàbrica,
la escola dels s'r's esclaus,
ab els parpresa feixuchs, quan just despunta
l' albarda d' un jorn glassat.

Ja 'l veig sentint las requestas
plenas d' orgull d' un tirà,
de cor petrificat, pirata d' honras
y lladre de drets sagrats.

—Bon home, ¿voleu ferme 'l favor d' acostar l' escala per baixar, que aquí dalt no hi estich bé?

Ja 'l veig vestit de defectes,
analfabet, malejat,
tossut, ab inconsciencia forjant mallas
que á n' ell mateix fermarán.

Vestit de qualsevol modo,
saciada á mitjas la fam,
la pensa enresclosada, quan ja es home
ignora que es llíbertat.

Ignora 'ls drets que li faltan
y així no 'ls pot niestar
ab els devers que injustos li carregan
els vamps d' humana sanch.

No sab que l' progrés camina
y es missatger d' un démà
sense odis, ni fronteras ni baralles,
plié de sol y flors y cants.

No mes sab que dueblar-se
á un manament inhumà
que l' obliga á empunyá un' arma homicida
y encararia als seus germans.

J. COSTA POMÉS

Santificar las festas

OYA, m' sembla que han trucat—
vaig dir á la minyona.

Ora aquesta la porta y 's troba davant d' un senyor estrany, pelat de cara, una senyora pàlidà y rabassuda com una escarxofa y un escolanet que duya una capseta de ànimes.

—A qué dech tant honor?...—vaig fer jo, sortint rebre tan estranya visita.

—Veura; m' en respón el mascle.—Venim de part de la Lliga de Defensa Social que vosté ja haurá sentit enomenar. Aquesta associació, com vosté sab, s' ha proposat amparar els sentiments piadosos y las santas tradicions de Barcelona.

—Ah, ja...

—No ignora que 'ls republicanots del Ajuntament tenen la mala intenció de suprimir les subvencions religiosas y treure'l caràcter catòlic de les festas de la Mercé... Donchs, b' s' tracta aquí de que l' veinhan, ferit en lo més íntim de la seva conciencia, fusi una demostració séria per protestar de tanta...

—Bé, y cómo pensan ferla aquesta demostració?

—Molt senzill: donant cada vell 10 céntims, la firma. La firma será la forsa moral, y 'ls céntims...

—Ja entench.

—D' aquest modo donarém una bofetada á n' en Corominas y als demagots que l' voltan, y podrémos celebrar ab lo recandat grans festas puramente catòlicas que farán recremar á tots els Odons, á tots els Buens, á tots els Giners y á tots els Ríos.

—Es á dir qu' están empenyats en santificar las festas barceloninas? Que ja tenen programa fet, potser?

—Sí, senyor. La Lliga ha borronejat ja l' ordre de les funcions que, ó molt m' enganyo, ó han de resultar una explèndida manifestació del esperit religiós del nostre poble. Tingui, fass l' obsequi de passá 'ls ulls per aquest projecte de ceremonias:

—Primer dia: Gran parada ó revista de tots els organismes ab que conta el clero de Barcelona; palpable demostració de la forsa que tenim els homes de bé, la gent sensata.

Segon dia: Festa del sport. Concurs higiènic d' agilitat y forsa de la cossa. Carreras de automòvils, bicicletas y sachs... de carbó. Jochs de bitlla y de baldufa. Grans partidas de lawn-tenys y de foot ball.

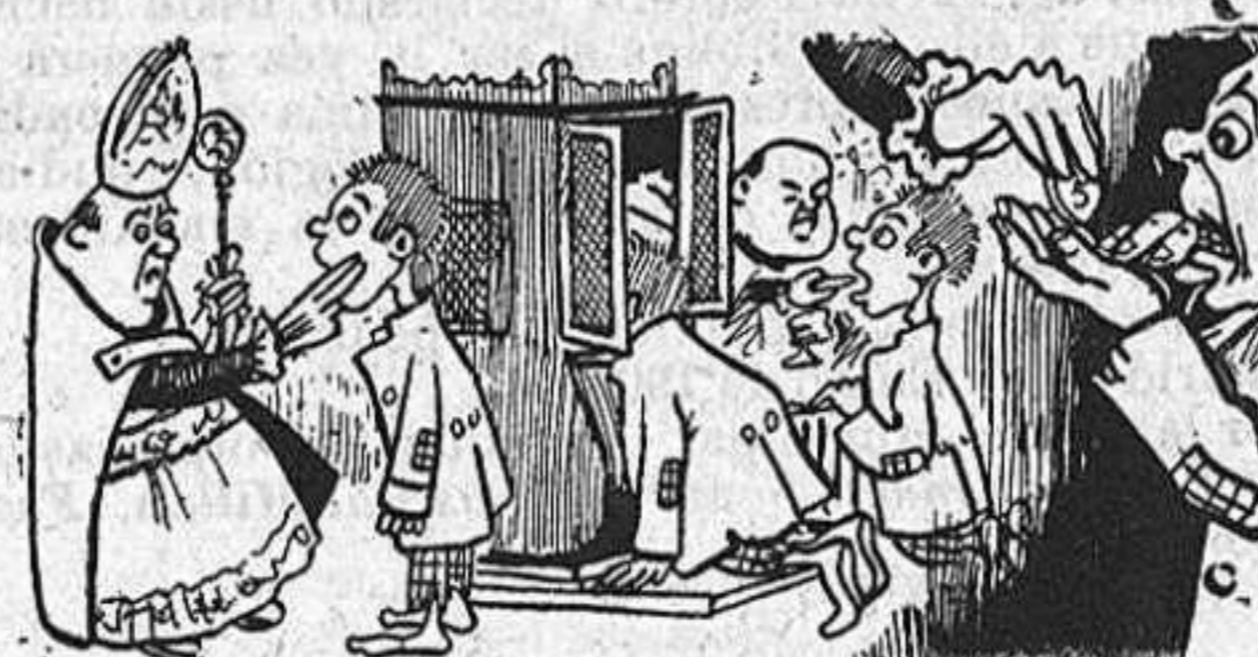

Tercer dia: Grans oficis á la Catedral: l' ou com balla, las cireras, las ocas, etc., etc. Iluminació dels campanars de las parroquias. Gran exposició de medallas, exvotos, veròniques, estelles de la creu, claus

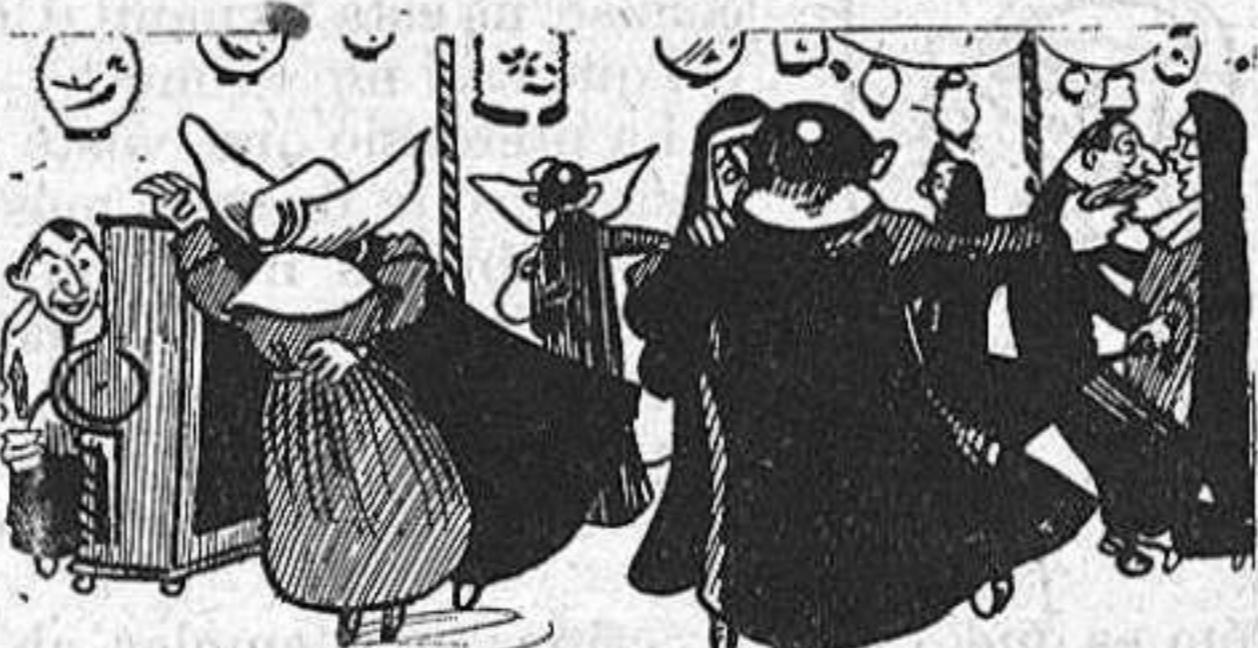

rovellats, espines de la corona y llaveros de Sant Pere. Extraordinari concurs de Sants Cristos, al que hi podrán concorrer totes las Iglesias.

Quart dia: Repartiment de sopa als desgranats. Obras y actes de beneficència. Gran recepció de pobres a cal bisbe. Quatre senyoretas de la Junta de Damas Catòlicas y quatre joves de las Conferencies de Sant Lluís Gonzaga entregaran samarretas ab escapularis incrustats de seda fina á tots els que portin la fam escrita á la cara, després de deixarse confirmar, confessar y combregar, se 'ls farà entrega de una pessa de cinch céntims.

Y quint dia: Gran professó-cabalgata que s' titularà La Iglesia Històrica, y en la que hi figuraran, en carros alegrícos, totes las epopeyas perque ha atravesat la industria de la fe. Acabant las festas con un lucido baile de societat al mitj dels carrers, ahont la expansió y la alegria vessarà per tots costats.

—Bravíssim,—vaig dir jo.—Ja hi ha materia pera fer molta cosa y bona. Y ahont pensan ferlos tots aquests festivals de carácter públic?

—En això encare no hi ha atinat la Lliga. Pero calculi que 's buscarà un lloc ben cèntrich...

—Si hagués de prevaldre l' meu concell els diria que tot això ho anessin á fer al camp de la Bota.

—Bé, tant se val; el lloc es lo de menos; la qüestió es que les festas se portin á cap, que si Déu ho vol s' hi portarán ab l' ajuda de las personas d' enllayats sentiments cristians que, com vosté, ens facilitaran medis morals y materials... ¿Son molts de familia vostés? y dispensis.

—La senyora, un servidor y vuyt criaturas més, que la més gran farà set anys per la segona Pasqua,—vaig dir jo, volgunt inspirar llàstima á n' aquella gent que venia a escurarme las butxacas.

—Tot plegat, deu, geh?... Donchs miri, ab quatre rals que dongui haurà cumplert ab el cel y ab la terra, ab Déu y ab la parroquia. ¿Quin nom hi posarem en el llibre?

—No li posin el nom, que l' tinch molt llach y enravessat; pòsinhi las inicials N. S. T.

—Perfectament.

—Aquí va la pesseta.

—Molts mercés. Deu li pagui la caritat. Passiblement. Ayuu mateix faré entrega de tot lo recaudat á las ordres...

—Está bé, está bé... Per mí ja tenen ordres... d' ená allá hont vulguin.

—Vamos...

—Endavant.

—¡Santa nit!

La meva muller se m' acosta feta una furia.

—Com hi ha mó, están bé 'ls temps pera donar diners! Una pesseta! ¿Que t' has begut l' enteniment? ¡Sembla que no s'apigas lo que costa de guanyar una pesseta!...

—Calla, dona... ¡Si 'ls hi he donat aquella falsa que ja comensava á gregarjar de las voras!

—¿Ah, sí? Donchs, veus, això també es mal fet... ¡Pobre gent! Quina manera d' enganyarlos!

—Això no es enganyar, això es pagar ab la mateixa moneda. A la religió catòlica lo mateix que á la pesseta falsa que 'ls he encolamat, se 'ls veu massa 'l llautó perque puguen pendres de bona fé. Ab això que s' espavilin.

—Sí; pero, al menos, no 'ls haguessis donat el nom...

—No 'ls hi he donat pas; no han fet més que apuntarse las inicials N. S. T.

—N. S. T.? ¿Y qué vol dir això?

—No Som Tontos.

JOAQUÍM AYMAMÍ

Tants á tants

A comissió de Gobernació del Ajuntament de Barcelona va acordar suprimir les subvencions que venian abonantse pera la celebració de determinades festas religiosas.

Els sants que resultan perjudicats, en opinió dels clericals, son els següents: la Inmaculada Concepció de Maria, la Verga de la Mercé, Santa Madrona, Santa Eularia, Sant Sebastià, Sant Francisc de

Paula y l' Sant Angel Custodi. Ja he dit que aquest perjudici els era causat, segons pretenen els clericals; jo no ho crech, puig per lo que respecta als interessats fins ara no han dit res, ni es de creure qu' en lo successiu formulin la més mínima reclamació. ¿Có poden formularla si son al cel? ¿Y qué 'ls hi falta en aquell lloc d' eterna benaventuransa?

En canvi als barcelonins ens faltan moltes coses que no podén obtenir per carencia de medis, y encare que la cantitat que s' estalvia en aquest concepte no es una suma de gran importància, algo per una cosa ó altra s' havia de comensar, y l' raciocini aconsella que s' comensi per las més inútils.

Els que reclamen y protestan y pican de peus y ensenyen las dents, y tractan als republicans de qualsevol cosa son els clericals, y principalment el clero, qu' es qui s' aprofita de las subvencions. Ells les cobrava y se les embutxava per compte de las verges y 'ls àngels, las santas y els sants. Al cel no hi arribava ni un céntim, sens dupte perque per aquella llunyania regió no hi ha paper de giro conegut. Se dirà que, per aquests cassos serveixen las oracions, las pregàries y altres procediments espirituals y piadosos. Donchs millor que millor que no se les taqui ab las impureses del interés material. Tant més gratas han de ser als benaventurats, en quant siguin més desinteressadas.

Baix aquest punt de vista els regidors republicans de Barcelona, al suprimir las indicades subvencions han fet obra no sols de bona administració, de imparcialitat y de respecte á la llibertat de conciència dels seus representats; sino que l' han fet també de purificació religiosa. Per unas quantas centas pessetas més ó menos, no 's quedarán aquells sants del cel sense las corresponents festas de Iglesia. Si olvidant els seus devers deixessin de celebrarlas, els eclesiàstics demostrarían de una manera clara, indubitable que s' estiman més un duro que un sant.

Pero, per lo que s' va veient, no s' arribarà á fer aquesta prova decisiva. De diners per aqueixas y altres festas no 's ne faltarán, y encare es de creure que n' arreplegarán més, pero moltíssims més que 'ls que 'ls hi pagava l' Ajuntament a les costelles de la Pubilla.

El Comité de Defensa Social s' ho ha posat al cap, y no hi ha que dubtar que se sortirà ab la seva. A tal efecte ha obert una suscripció de deu céntims, y ha comensat á empatair á tot vixxo vivent exigintli de deu céntims y la firma, y encare més la firma que 'ls céntims. ¿Qui per una cantitat tan petita ó per una formalitat tan fácil de realisar, com es posar una firma, disgustarà á n' aquells senyors, voldrà captar-se las seves antipatías, ó ferse objecte tal vegada dels seus odis? S' ho han pres de puntilló y no perdonarà diligència, ni coacció més ó menos. Embesteixen á tothom y á tothom fan la forosca: als amics, als coneiguts, als noys dels estudis, á las criadas de servei, als dependents y obrers... ja n' aquests sobre tot... ¡Ay del que s' negui á complir-los! Ja pot prepararse á veure's despedit.

Se tracta, segons pretenen, de una protesta... y en aquests attachs y amenassas, basan aqueixos catòlics el seu protestantisme.

Crech que la Inmaculada Concepció de Maria, y la Verga de la Mercé, y Santa Madrona, y Santa Eularia, y Sant Sebastià, y Sant Francisc de Paula, al contemplar desde la gloria l' obra del Comité de Defensa Social, serán capassos de cridar al Angel Custodi y dirí:

—Corre, noy, arriba't de una volada á Barcelona, y digas al Sr. Alejandro María Pons y demés companys de Comité, què no ho fassin tan fort: que lo qu' estàs fent no es cristianisme, ni catolicisme, ni defensa social, ni res que s' hi sembla; sino una imposició, una violència, una extorsió y una hipocrisia. Dígals-hi ademés, que per més céntims que recullen y per més firmas que reunecixin ab aquests medis, no 'ns doném pas per satisfets, molt al contrari. Y en proba del nostre disgust ab ells, quan vinguin novas eleccions, faré que las perdin, y fins capassos som de protegir als republicans, qu' encare que una mica capcalents y un bon xich descreguts, á lo menos son frachys, clarys y no fan servir com ells la religió per fins polítichs, ni propòsist

de dominació y d' explotació asquerosa y repugnant.

Creyém que quan els senyors del Comité de Defensa Social hajin escoltat la veu del Angel Custodi, se limitaran á admetre suscripcions voluntàries y sense molestar á ningú.

LLavors serà arribada l' ocasió de que tothom, inclús nosaltres, els hi donguem la més cordial enhorabona, animantlos á perseverar en la seva santa empresa.

Nosaltres, els republicans, els descreguts, els impios ab més motiu que ningú.

Pére que des de l' moment que ab el seu sistema de suscripció entre 'ls catòlics se proposan y logran suprir la falta de las subvencions del Ajuntament, venen á posar las coses en el seu deute lloc y transan una pauta segura pera la resolució de un asumpte de la major importància, davant del qual han titubejat fins ara tots els estadistes espanyols.

Possen las cosas en son lloc degut per quant reconeixen que 'ls ciutadans que no professan idees catòlicas no venen obligats á subvenir directa ni indirectament, á las cargas de caràcter religiós. Ni ells deuen ferho, ni tampoch las corporacions administratives ab els recursos que obtenen de tots els ciutadans sense distinció de creences y pera fins agens per complir á tota comunió religiosa. Els catòlics son els que utilisen els serveys de la Iglesia, donchs es molt just que siguin ells y sols ells que 'ls sufraguin.

Queda així perfectament trassada la pauta que s' ha de seguir per arribar á la separació completa de la Iglesia y del Estat y á la consegüent supressió del pressupost de culto y clero, que importa anualment una borratxada de milions.

No vacilin els governs espanyols: tatxin de un cop de ploma la sustanciosa consignació que avuy l' Estat vé pagant al clero. Fassin lo que han fet els regidors republicans de Barcelona. Y 'ls catòlics de tot Espanya farán lo qu' estan fent els catòlics barcelonins: obrirán suscripcions per tot arreu, se desvirúan perque al clero ni al culto no 'ls hi falti res, reculliràs diners y firmas, atronarán l' ayre ab las seves protestas... y tutti contenti, ells y nosaltres; pero nosaltres tal vegada més qu' ells, no sols per lo que l' Estat estalviará, sino perque á la fi s' haurá consumat un acte de justicia.

Reparadora y laica es aquesta l' única consegüència política que 's desprèn del acte que ab tant interès y entusiasme vé realisant el Comité de Defensa Social, baix l' intel·ligent direcció de D. Alejandro María Pons, personalitat de una perspicacia política tan gran, tan assombrosa, qu' estich segur de que si dedicava l' temps que ara consagra á la política á jugar al billar, no agafaria l' tacó que no esquinsés el panyo.

En resum: la protesta vé á dir això:

—Consti que 'ls catòlics no necessitan pera res al Ajuntament.

De la mateixa manera, si arribés á suprimirse la consignació de culto y clero, diríen:

—Consti que 'ls catòlics no necessitan pera res al Estat.

Y l' Ajuntament y l' Estat contestarien:

—Y consti que nosaltres, tampoch pera res necessitem als catòlics.

P. DEL O.

COUPLETS DE EL FRAILE CRUO

A un ex-arquebisbe ampara
una daga florentina.
¿Qué 'n pot sortir de dos tontos?...

Mo'ls senzill: dos tonterías.

—Sempre atacant,
sempre endavant,
mal que rabíhi
la teocracia,
que avuy ja impéra
la democracia.

En la ciutat de las xufas
està en huelga una cadira:
pot ocuparla un manobre,
pro may un ex arquebisbe.

—Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

El frare y 'ls valencians

Digueuli que vingui, que aquí l' esperém.

Tant per ferli entrar farán,
que al últim la esbotzarán.

Vols renir ab la promesa
perque estás tip de faldillas?
Li dius qu' ets amich del yankee
y que has estat à Manila.

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

El govern diu: Jo disposo
que à Valencia hi vagi un frare.
Y el poble respón, que nones,
y el poble, per ara, talla.

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

Pots anar, si vols, à Russia,
al Tonkin, ó bé à Venecia.
Pots anar al purgatori...
pro no pots anà à Valencia...

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

Quan en Rizal resusciti,
quan las isles Filipinas
siguin nostras... alas horas
aqueill fray podrà ser bisbe.

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

Te nombran per anà al Turia
y tot Espanya protesta,
no sabe qué fer y t' espantas...
Home, si la sort se 't menjat!

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

Ab el tfo Nozaleda
s' ha probat que 'l senyor Maura
es tan bò per estadista...
com jo pera fer parayugas.

Sempre atacant,
sempre endavant, etc.

ANDRESITO

CARTA DE CONVIT

La Junta Municipal de Madrid se propone celebrar ab gran solemnitat la commemoració del 11 de febrer. A tal efecte han expedit la següent circular, que publicuem gustosos:

La Fiesta de la República

A los concejales republicanos y a los representantes de las
colectividades del partido en España.

El colossal èsser irresistible moviment de la opinioón republicana, despertada á nueva vida en la Asamblea de 25 de Marzo, y que marcha desde entones empujada por la fortuna, tiene otra ocasió de al presentar de manifestarse.

La fecha del 11 de Febrero, sagrada para todo republicano, debe serlo també, porque lo imponen las desventuras nacionals, para todo buen español, que Patria y República han llegado á constituir un mismo sentimiento, y republicano y patriota vienen á ser en estos instantes una sola denominació.

Sea, pues, nacional el aniversario de la proclamación de la República española, que, á subsistir, hubiera agrandado la patria en vez de achicarla; habría mantenido el prestigio de la bandera y puéstos al nivel de los pueblos más cultos, como su resurgir, por el que luchamos, saliendo del sepulcro en que yace, bajo la fosa del clericalismo, significará el mantenimiento de la nacionalidad, próspera y libre, á punto hoy día de descomponerse y desaparecer.

Y á fin de que sea nacional el aniversario, palpita al unisono el corazón español el dia 11 de Febrero. Corriente de amor y fraternidad circule por la Península, por todas las tierras que forman el solar mermado de la patria; celebres doquier la efeméride gloriosa del momento que acuerde cada pueblo, cada provincia, cada región, y en prueba de que el republicanismo en el vínculo de la nacionalidad, como la reacción es su disolvente, concuerren á la capital las provincias para fundirse en el mismo homenaje á la República salvadora con el Madrid progresivo y trabajador, á presencia y para advertimiento del Madrid cortesano.

Llamamos, por honroso encargo de la Junta municipal republicana, que nos enorgullece, á esa fiesta de paz y de amor á todos los representantes de comités y colectividades de nuestra comunión política en España entera. Los corregionalistas que dispongan de recursos y de tiempo para el viaje, seguramente nos honrarán con su presencia, del todo voluntaria, pues no se trata de imponer sacrificis ni de obligar, para lo que no contamos tampoco con autoridad alguna, siendo sólo el portavoz del deseo ardiente de los republicanos madrileños, que anhelan abrazar á sus hermanos de provincias, á los que guardan en el mayor número posible, con el objeto de honrar en esa fecha, la última que sueña la esperanza.

Pretenen ells que la prohibició de traballar no 's limiti sols als diumenges, sino que s' amplihi fins á comprendre totas las festas grossas y xicas que celebra la Santa Mare Iglesia.

Aixó sí, reservantse ells el dret de traballar més que may en els dies de precepte, de cobrar las funcions religiosas... y fins de llogarhi cadiras.

En honor del célebre aniversario y de nuestros huéspedes, habrán de verificarse actos populares de trascendencia, con el concurso valioso de los diputados y senadores del partido, que constituyan otro avance en nuestra marcha y sean precursores, por lo grandes y hermosos, del 11 de Febrero declarado fiesta nacional oficial, que á ellos no obliga el ser la vez primera que los republicanos se presentan tan íntima e incondicionalmente unidos, c'omo formidables legión, pudiendo asegurarse que todos contribuirán á la magnificencia del resultado.

En nombre de la República os lo pedimos.

Madrid 25 de Enero de 1904.

Por la Junta municipal. La comisión organizadora:
Juan Lozano, Ignacio Santillán, Pascual Millán, Facundo Dorado.

BATALLADAS

ENYOR González Rothwos; pero com se'n està tornant 'Creuria que casí no 'l coneix?

La pretensió que vosté imposa de que dugas o més societats obreras no pugui estar domiciliadas en un mateix local, no sabém á que pugui respondre, com no sigui á posar trabas al dret de l'Associació, pel gust de dificultar.

¿Com es que 'l mateix criteri no s' emplea ab altres associacions que no son obreras?

Pera més informes, pregunti al Foment del treball nacional, quantsas associacions que res tenen que veure ab el Foment, tenen el seu domicili en aquella casa.

Si es llei fastidiar al próxim ¿per qué no s' ha d' administrar á tots una mateixa dossis de fastidi?

Pero hi ha més encare.

Dias entra una gran número de societats obreras tractavan de publicar una fulla, combatent ab arguments molt poderosos, pero també molt correctes, la projectada llei sobre les huelgas.

Suscriban la fulla—com es natural—totas las representacions que hi estaven conformes. Donchs, per un tiquís miquis que no comprené, s' exigi al que presenta la fulla al Gobern civil, l'autorización expressa y en forma legal de las citadas associacions. Y sens ella no se 'ls hi permeté suscriurela.

Aquests procediments, Sr. González Rothwos, son molt lamentables; pero jo, com á enemic franch de lo existent, casi celebro que 'ls emplehi.

Així quan se diu als obrers que tot lo que 'ls promet la República 'ls ho pot donar la Monarquía, veuen precisament que se 'ls enganya.

Per lo tant, Sr. González Rothwos, permétim que 'l felicití com a propagandista práctich de las solucions republicanas.

Clemenceau, l'ilustre repùblic francés, ha fet un bon diagnóstic dels mals d'Espanya:

«Els clericals—ha dit—tenen dues patrias: la seva y la representada per la Iglesia romana.»

Y partint de aquesta afirmació, que no pot ser més exacta, afegeix:

«El patriotisme espanyol y 'l patriotisme romà lluytan per aniquilarse l'un al altre. També 'l patriotisme romà en el període de la Revolució francesa feu armas contra la Fransa servint al pabelló extranger. Espanya té que fer la revolució pera lluir-se dels frares usurpadors y per acabar ab las repressions salvatges qu' emplea la reacció clerical en defensa dels seus interessos temporals, crueilitat heretada dels atormentadors de la Inquisició.»

No pot expressar-se ab més claretat la causa de una dolència cruel, inveterada, que no deixa respirar ni viure la vida moderna.

Y 'l remey se dedueix del mateix diagnóstic.

Tinguem en compte aquell antich adagi que diu:

«Morta la cuca, mort el veri.»

Tinguem en compte y practiquemlo.

Corren veus de que s' han establest fortas corrents de inteligença entre en Maura y 'ls regionalistes.

Una prova d'ells: Totas las autoritats del tirano van assistir á la colocació de la primera pedra al monument de les cevas perdigotaires.

Un'altra prova: Els regionalistes han reclamat qu' en la projectada reforma de administració local, se dongui á les entitats corporatives qu' ells monopolisan, la major representació possible dintre dels Ajuntaments. Y aquesta reclamació ha sigut molt ben acollida per en Maura.

Proba tercera: un número considerable de perdigots y neos, tot declarant que no pertanyen á cap partit, han enviat un telegrama al atlet mallorquí, felicitantlo per les seves gallardies.

Se diu que tot aixó s' fa per preparar la vinguda del rey.

A lo qual s' ha d' objectar que 'ls homes molt vegades s' equivocan.

Se proposan una cosa y 'ls surt tot lo contrari.

¡Republicans, alerta!

L' arquebisbe de Zaragoza, l'bisbe de Jaén y no sé quién altre han combatit el projecte de descans dominical, per considerarlo poc catòlic.

Pretenen ells que la prohibició de traballar no 's limiti sols als diumenges, sino que s' amplihi fins á comprendre totas las festas grossas y xicas que celebra la Santa Mare Iglesia.

Aixó sí, reservantse ells el dret de traballar més que may en els dies de precepte, de cobrar les funcions religiosas... y fins de llogarhi cadiras.

Està ben vist que á n' ells el descans dominical malehit lo que 'ls importa. Lo que volen es dominar el rengló dels entreteniments sense competència.

En Maura està pels governs llargs, que durin molt, que no s' acaben mai si es possible.

¡Bonich proposit si fos realisable! Gobrins llargs poden ser els que conquistin l' apoyo de l' opinió y s' esmerin en satisfacerla. No may els que bregan y van á cops-de-puny ab ella. Ministrs de aquesta calanya no son governs, sino pestes. Y á les pestes se les combat per tots els medis.

Del revister de *La Vanguardia*:

«Pero el Sr. Maura està hoy afectado de una enfermedad que ha causado tantos estragos en los pueblos como la de la populachera: la del odio á la popularidad.»

L'odi de la guineu. De popularitat no 'n pot haber y diu qu' es verda.

Pregunta un articulista del *Brusi*, a propósito del debat Nozaleda:

«¿Habremos de reabrir para eso la terrible herida, aun fresca, que la pobre patria lleva en el pecho?»

Y está clar que s' ha de obrir. Com la infecció traballa per dintre, no queda més remedio que tornarla á obrir y desinfectarla.

O això ó resignar-se á morir de un envenenament de la sanch.

Ab un plé á vessar y davant d' una escullida concurrencia, tingut lloc lo dissapep passat en la *Fraternal Republicana*, del barri d'Horta, una vetllada política, en la que hi prengueren part distingits oradors; havent sigut estrepitosament aplaudits pels brillants concepcions qu' exposaren en sos fogosos y energíchics discursos.

Demà diumenge, segons notícies, els concejals del districte Srs. Porrera y Gali faran una visita als seus electors en el local del esmentat Centre; per quin motiu se veurà també molt concorregut.

CALLÍS, 27 de gener

Molt estimat senyor Director: Creyen que res hi ha de pecaminós en la carta present, estimaré, en nom propi y de tots els corregionalists d'aquesta, se serveixi estamparla sancion en el semanal que tan dignament dirigeix, ab la condició de que si no pot sortir en la present setmana per falta d'espai, ho fassí á la primera ocasió possible.

«En veritat, senyor mossén, que d'afars atràs dirigis das diatribas contra el mestre d'aquest poble? Pero contra quin? Contra 'l qui' conta 18 anys de permanència en el poble, havent entregat per ell la flor de sa millor joventut? Contra 'l qui' ni autoritats locals ni provincials han tingut lo mes mínim motiu de censura? Quantas coses hi ha que la brillantor del or no deixa veure! [Vos] demostrar qu' està disgustat del mestre, quan no fa molt temps va ser missatger del senyor bisbe per donarà aquell la enhorabona per els seus bons resultats en la ensenyansa; Deu y vosté y altres saben per quins motius estarà resentit de la conducta que observa 'l mestre públic! Y si està resentit de la actitud poch vigorosa, però leal, adoptada per el tal mestre, en aquest cas li diré, si es que no ho sab, que 'ls bons sacerdots no 's fan dignes, ni realsen la religió fent sols el partit dels poderosos.

CASSÀ DE LA SELVA, 31 de gener

El dia 10 del próximo Febrer vindrà á prendre possessió del càrrec de rector d'aquesta, en substitució del actual econòm, el que fins ara ho fou de Brinyola. Se diu que 'ls Josepets' l'aniran á rebre, no sé si cantant *Lo nen de la mare*. Bé podrà venir el dia 11, que 'ls republicans l'aniran á esperar al só de *La Marellesa*. El cessant, mossén Janot, el *guapo* del Jubileu, pareix demorar sa partida á instancies de *l'Aureneta del Puigcugul*, aquella que una nit trobaren en cert puesto junt ab l'ensotanat. Bonich regalo farà a Burdis. Nosaltres no desitjamos més que bon vent y foix al ... Y doncs, senyors neos, ó gats d'escò, ja hem obtingut contesta del telegrama qu' enviareu á 'n el *atlet mallorquí* de Madrid felicitantlo per la seva defensa nozaledana! Vaja que tenen barra aquests senyors! Si 'n son dels patriots!

BALSARENY, 28 de febrer

El nostre Ajuntament sembla una companyia de palsos á jutjar per lo que ab ell hi riu el poble en dies de sessió. Hi ha regidor que no mes ab demanar la paraula ja fa esclarir la rialla. A lo millor s' insultan y's mossegan, es dir jura calamitat! Tothom fa comentaris al motiu y no fara extrany que, de continuar això, el governador civil ne fassí una de les sevases, posant al front de nostra vila ninos de cartró que sabrà entendir's millor que certs concejals pretenciosos y *escandaleros*.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 31 de febrer

L'ensotanat d'aquest poble junt ab un tal Castany que fa passarre per catalanista, van dihent pestes contra els que assisteixen á les funcions teatrals en les quals hi treballan donas que ja saben ells que son dignas y honradas. Y això ho diulen, mentres en el seu Centro Catòlic hi fan representar obres de cert gènere ab quatre ó cinch *hicas de Maria per damas*.

Treguin la conseqüència de aquests *pares de família*, puntals de la religió y de las tradicionals costums de la terra.

RELLINÀS, 1 de febrer

Per culpa del *pota-negra* varem estar dos anys sense mestre, fins que 'l poble va presentarre un á gust de tothom, que no 's deixava subjugar per aquei mossén. El *pota-negra* va lograr tréure'l y 'n' hi colou un de la seva corda, el qual ens ensenyava clarament que 'ls farsants no volen al poble instruït. Aquest senyor està á dispesa ab el *pota-negra* y (quan no fa tart) obra l'escola quatre horas al dia, y encara la meitat del temps la passa ab la doctrina y las oracions. L' altre meitat la dedica á la pràctica de certes jochs que no diulen gayre en favor de un mestre.

Y prou per avuy.

<p

de la visita de una comissió d' investigadors, la qual, com es de suposar, ocasionà no pocha *disgustos*. Després d'imposar algunes multas de consideració se'n tornaren tan campants, abstenintse molt bé de descobrir als verdaders nozalets sallentins, per mes que no falta qui 'ls senyala ab el dit, suposant que tot el mal prevé de la escombrada del perdigot mes gros del Municipi y de la d'un ferrador de la crosta de baix molt arrimat à fer entrar el clau per la cabota.

El Centre de la plaça anuncia grans funcions del género alegre per la pròxima temporada de Quaresma. Estarém á la mira per veure si estraçà els títuls de les obres per escapar-se de pagar els drets de representació. La conducta del nostre rabadá dona lloch á sabrosos comentaris, puig es un home que després de haver plaudert ab los sagrats preceptes de la iglesia no mes se cuida de fer diners, que equival á dir: fer víctimas dintre de les famílies dels bonatzóns que 'ls ha donat la manxa de guanyar la glòria del cel á copia de pare-nostres y peteneres espirituals.

TOCH DE FESTA

Brindis llegit per son autor en el banquete celebrat per el CIRCOL REPUBLICÀ DE GRACIA Y S. GERVASI la nit del 9 de Janer de 1904.

Com vell y antich campaner de LA CAMPANA DE GRACIA, amant de la Democracia y amich del honrat obrer, ab cor franc y alta la testa y al intents nobles y humàns, jo, french part, bona ciutadáns, en aquesta hermosa festa.

Sí; qu' es hermosa y galana ab goig puch assegurar, y també puch afirmar, qu' es festa republicana.

Y si jo aquí no venfa, per ella, á *repicar bē*, no fora bon *campané* y al meu deber faltaría.

Així, donchs, ab afició, per mes que á algú mortíficó, á *esta toca y repico* per la nostra santa Unió.

¡Oh! sí; ciutadáns, es santa la unió que aquí defensem; puig ab goig immens veýem, que als vils irrita y espanta.

No ho duptém, republicáns, ab l'acte que celebrem un disgust molt gran doném als *farietzes* y farsans.

Y son farsans *farietzes*, tots aquells que, ab valentia,

y ab molt bon acert, un dia, retratá de cap á peus el bon *Lerroux*, diputat, qu' escoltant l' opinió pública, pe'l Pogrés y la República com un brau sempre ha iluytat.

Y dich ben alt per sa gloria, inspirantme en la Vritat, qu' ell al Poble li ha ensenyat el camí de la Victoria.

Per' xo 'ls seus vils enemiches veient que 's veu apoyat pe'l Poble digne y honrat, fingintse del Poble amichs y empastifant molt paper,

li llençan ab orgull neci, lladruchs d' ira y de despreci y 'l tractan de *foraster*.

¡Sens' pensa' els grans papanatas que 'l Papa es rich y estranger, y ells li donan molt dinar y li besan... las sabatas!

Quan pense ab aquesta gent, que fa mes mal que una peste, en lloch de *tocar á festa* i *tocaría á sometar!*

Pro avuy es jorn d' alegría pe'la bona amichs de la Unió, y á *esta*, ab goig y afició, fins demà *repicaria*.

Mes ja prou he *repicat*; puig, si bé soch incansable el meu traball no es notable y temo ferme pesat.

Pro avants de deixar la corda de la popular CAMPANA gloriós y republicana, que uns fets heròichs ens recorda; jo, d' una manera pública, brindo ab goig pe'ls diputats, consequents, dignes y honrats, que amichs son de la República.

Brindo de molt bona gana per tots els bons regidors, que son fidels guardadors de la *Unió Republicana*.

Brindo pe'l gran Salmerón, y brindo á mes, ciutadáns, i per tots els republicáns d' Espanya y de tot el mon!

FRANCISCO LLENAS

Pera las víctimas de Tarrasa

Fraternidad Republicana, periódich tarrassenc, publica la següent rendició de comptes, que reproducim gustosos, pera satisfacció de las personas y

entitats que contribuiren á la suscripció, una bona part de la qual fou recaudada en LA CAMPANA DE GRACIA.

RENDICIÓN DE CUENTAS

de la suscripción para las víctimas de los sucesos del 10 de Mayo de 1903.

COBRADO

Pesetas.

Suscripción en el Círculo Republicano.	887'00
Idem en la Protectora Civil.	87'20
Idem en la Sociedad coral Juventud Tarrasense	47'05
Idem en la Fraternidad Republicana de San Pedro de Tarrasa.	130'80
Idem en el Centro espiritista Allan Kardec.	9'45
Idem en la Sociedad coral Siempreviva La Llanterna.	130'82
Idem en la Sociedad coral Los Amigos.	229'05
Idem en el Círculo Republicano Federalista.	88'70
Idem en Viladecaballs.	11'00
Idem del diario <i>La Publicidad</i> .	1,808'36
Idem del semanario <i>LA CAMPANA DE GRACIA</i> .	2,118'88
Producto de la función benéfica de Tarrasa.	472'52
TOTAL.	6,019'88

PAGADO

Mayo 15.—A la viuda del desgraciado Luis Molins.

50'00

Mayo 21.—Idem, id.

100'00

Mayo 24.—A las familias de Francisco y Pedro Sitges.

40'00

Mayo 30.—Idem, id.

40'00

Junio 7.—Idem, id.

40'00

Junio 14.—Idem, id.

40'00

Junio 21.—Idem, id.

40'00

Junio 28.—Idem, id.

40'00

Julio 4.—Idem, id.

40'00

Julio 4.—A la viuda de Molins.

50'00

Julio 16.—Gastos formalización fianza para libertad Francisco y Pedro Sitges.

50'00

Julio 16.—A Pedro Balber, accidentado con impedimento para el trabajo.

100'00

Septiembre 11.—A la viuda Molins (con ocasión del alumbramiento de una hija postuma).

125'00

Septiembre 26.—Al herido Bonastre.

25'00

Octubre 25.—A la viuda Molins (por falta trabajo).

10'00

Noviembre.—Al detenido Cañadell.

840'00

TOTAL.

6,019'88

COBRADO.

REMANENTE.

5,179'88

repartido en partes iguals entre la viuda, Josefa Gentil Satlari, y los hijos Magdalena, María, Antonio, Teresa, y Ana Molins y Gentil, y de conformidad con la viuda se ha invertido en cuanto á 5,100 pesetas, en valores que devengan intereses al 5 por 100 desde Octubre pasado, los cuales quedan en depósito; la familia beneficiará los rendimientos, y los hijos podrán retirar su cuota parte cuando se casen o lleguen á la mayor edad, y la viuda siempre que quiera; por necesidades apremiantes de la familia podrá retirarse la parte que convenga del conjunto. Para la vigilancia y administración de estos fondos se crea una Comisión compuesta del Presidente de la Fraternidad Republicana de Tarrasa, el de la de San Pedro, el del Comité ó Comisión de Distrito, el Gerente de la Casa del Pueblo de ésta, y un individuo de la familia Molins.

Tarrasa, Enero de 1904.

La Comisión gestora.

CARTA DESCLOSA

Sr. D. J. Roca y Roca
Present

Molt volgut amich:

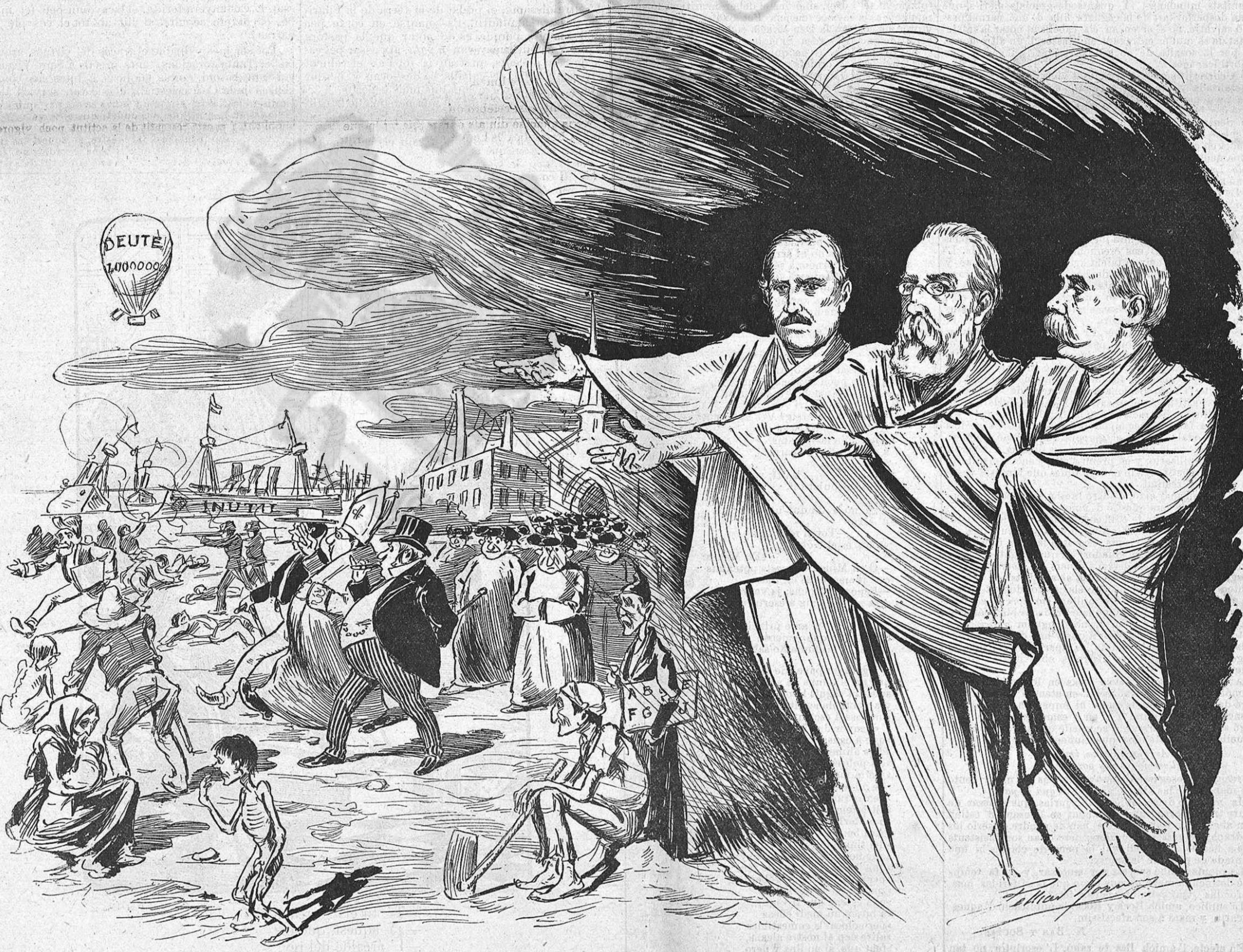
Aquí va un cas que no deixi de ser cómich y que deu nota una vegada mes lo temible que pot ser la ignorancia en aquest mon... de mons.

Segons me diuhen, el meu article publicat aquest any en l'*Almanach de LA CAMPANA DE GRACIA* ha mogut cert rebombori en el Vendrell, ma villa natal, empenyéssome alguns en veure en mon traball retratadas persones de cert relleu, en el caló local de la villa.

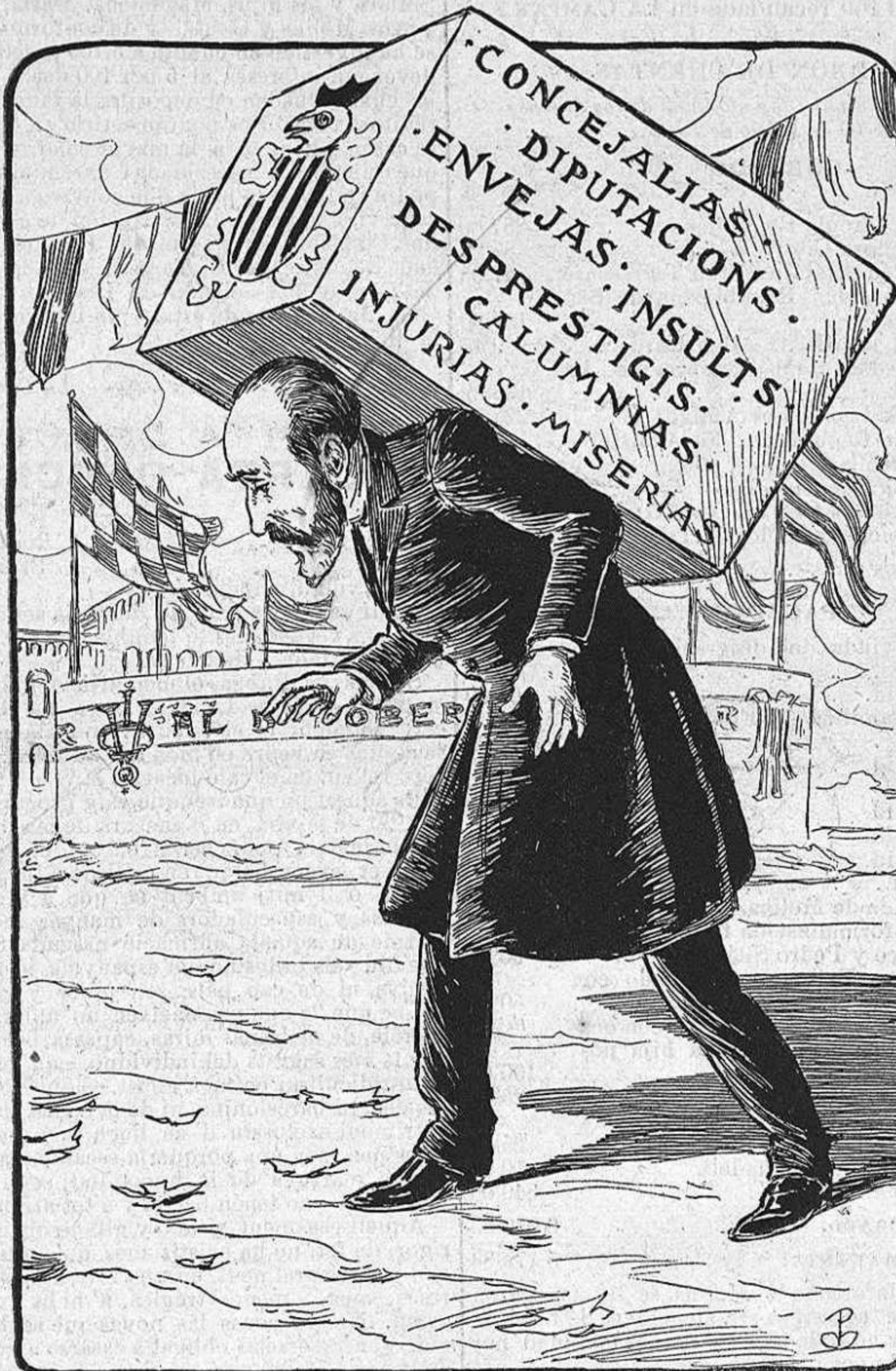
Es aquest un quadret que vaig procurar enmascarar á la realitat de la villa, en la mesura de ma inteligència; pero que lo mateix podia ser arrençat del natural en el Tonkin, per exemple, qu' en qualsevol lloc ahont la Naturalesa, ó 'l mitjà ambient en que's viu, cridi esperits egoïstes y especuladors de manyas inquisitorials. Valentme de aquella afirmació nascuda del sentit comú; que diu «els pillos no son espanyols, ni francesos, ni alemany, ni de cap país; son pillos y res mes», jo dich també que ls que poseeixen un' ànima mesquina, miserable, de malsanas miras, capassa per ofegar els sentiments mes sagrats del individuo, —qu' es lo que 'm proposo ridiculizar en mon escrit, —aqueixos no son vendrellencs, ni barcelonins, ni de la conca de Tremp, ni son patrimonis exclusius d'en lloch: son... allò tan asquerós y res mes, son una porqueria escampada pel mon, espècie de marfuga de la humanitat; son com la rassa dels juheus, que no tenen patria y á tot arreu no troben.

Aquell casament gitano y gitanesch que descrich, en rigor, de fet, no ha existit mes qu' en la meva imaginació; pero moralment, en una forma mes ó menos pintoresca, mes ó menos tràgica, n' hi ha exemplars per tot arreu. ¡No son pocas las noyes que senten amargada sa vida per havérselas obligat á casarse ab qui no era home de la seva predilecció, víctimas de la tiranía paterna su gestionada pel brill del or, la mes despreciable de les

Els homes del 73

La primera pedra

—¡Vosaltres sí que me l' heu ben carregada!

vanitats mundanas! ¡Y quântas desgraciats mari's, que han despertat tart de la ceguera filla d' una carnal pas sió salvatge, no s' arrenca els cabells al notar la infideïtat de sa muller entregada en brassos d' un altre home, ó per la sospita de no ser correspost, qu' encare deu mortificar mes!...

A corretjar aquests perniciosos vícies de nostra societat metalisada y crudel m' encaminem en lo meu treball que tan ha donat que parlar al Vendrell, ab el mateix dret que ho fan escriptors de més fortuna y més talent que jo. Sense anar mes lluny, en lo «Teatre Intim» actualment se representa *Misteri de dolor*, del Adrià Gual, que tracta en certa manera aquesta mateixa qüestió: com últimament la Mariana ho feya representant *L' altre pericolo*. La ignorància no'n sab res d'aquestes coses y per això abulta, sense meditar lo que llegíex.

La ignorància no sab que al presentar un quadro, per donar vida, color y veritat als personatges que's mouen en el mecanisme del assumpte que's tracta, així en el llibre, com en el periòdich, com en el teatre, es precisa copiar fins els detalls més insignificants de les persones copiables ab quinás ens creuarem pel camí de la vida. L' actor que posseix el talent artístich de assimilació, y l' escriptor qu' està dotat de bon ull observador, triomfan tot farint susceptibilitats de dotzenes de mortals vulgars que's condolen de lo que creuhen alusió per ells, de la acusació indirecta sense mirar que son ells qui's ns han donat lloch à la censura.

Soch el menos indicat per dir si he estat ó no afortunat en la meva modesta obra; pero lo cert es que l' meu *Cassori, xeringola... y gitancadas* ha donat motiu à que la opinió pública de dita vila senyalés com à protagonista à un xicot incapàs de fer mal al pà que menja. Això prova que l' meu personatge no careix de vitalitat, y sempre constitueix una satisfacció, però declaro francament que no he tractat de mortificarlo —per què?— ni à la seva família, per mi molt respectable. Usant dels millors modals, y com si glopejés fel, vingué à lamentar'm de que la murmuració el fes objecte d' escarni; vaig tranquil·lisar-lo, y en premi à sa decencia, manifesto que en el repetit article no hi ha mes que fantasia vestida d' alguna realitat.

Però al afirmar això, declaro també que vaig convençentme de que sera qüestió d' amor propi referir històries que res tenen de edificants. Abundan els mal-educats, cobarts y impotents que inventan calumnias; els que tot passant per decentes, explotan la bona fe y fins la suor del desvalgut treballador; els que tot gatas-maulles fan d' escanya-pobres, deixant diners al mòdic interès (*lesgarrifinsel*) del 125 per 100, ab arcabots que ho consenten y fins ne son complices; els que tot donant-se sirs de progressius tractan à sas mulleres, no com à companyas, sino com à esclavas, ab la cafrada de blavejárlashis las costelles; els que... en fi, no donguem *anticips* de datus que han de avergonyir à uns y han de fer obrir els ulls d' incautes que's fian de les apariencies. ¡Quântas vegades el cap jesuita se disfressa ab l' honrat gorro frigi!

Arreladas están las mevas ideas en lo polítich, en lo econòmic y en lo moral-social; en atenció à ellàs apretaré de valent contra l's que s' hi empreny, puig la paciencia també s' apura. Y si en l' esmentat article meu algú s' hi troba retratat, li aconsello que tot pensant ab aquells versos castellans, que diulen:

Arrojar la cara, importa;
el espíjo no hay por qué,

se resigni à rosegarse l's punys, donchs jo me'n rento les mans y me las aixugo ab la seva *qua de palla*.

Ja m' canso de ser objecte d' injurias, que á pesar de viure tretze horas lluny de ahont se llenyan, n' estich ben al corrent. Cert que no s' han de prendre en serio los ladruchs de gosssets morrals; pero quan son insistentes fins à ficarse al cervell, val la pena de clavals'hi una puntada de peu que l's amoixi.

La ploma també serveix per amoixar, y jo fá temps que detinch la meva porque temo que fassi feridas mas sa fonda. ¿Qui avita un «ja està fet»?

Li suplico, amich Roca y Roca, la publicació d' aquella carta, y mani à son afectissim.

N. BAS Y SOCIAS

En efecte, l' amich Bas te rahó. L' escriptor, no tan

• poguémen menjcar bacallá
• y una que altra arengadeta
• en las grans solemnitats?
• Li juro, senyor don Maura,
• que si's decideix y ho fa,
• igual parecs de familia
• que solters li agrahirán.
• Tanca l' bon home la carta,
• corre à tirarla al estanch.
• y als quatre dies li arriba
• la resposta d' alla baix.

• Senyor meu (lo escriu en Maura):
• Més de lo que s' pot pensar
• m' ha afectat la seva epistola.
• ¡Un poble que s' mor' de fam!
• ¡Un poble que ab lo que guanya
• ni 'n té solzament per pà!
• Ara no puch destorbarme.
• porque estic molt enfeynat
• en qüestions d' honor politich
• que no m' deixan lliure un quart.
• pero desseguit que tingui
• lo de l' esquadra arreglat,
• y llest lo de l' Nogaleda,
• y apaciguat en Pidal,
• y en Villaverde no 'm burxi,
• y en Silvela 'm deixi en pau,
• y 'ls militars no 'm marejin,
• y 'l clero estigui callat,
• y 'ls cambis baixin un metro
• y la *bolsa* puji un pam,
• jo li prometo cuidarme
• d' aquest problema important
• que als elements proletaris
• té ab just motiu preocupats.

• —¿Qué te 'n sembla, muller meva? —
• diu l' espós, al acabar
• de llegir tan dolosa carta.
• —Pues res; que ab això y dos rals
• y tres céntims més à sobre,
• al forn te darán un pa.

C. GUMÀ

Ineficacia de la oració

IA Ciència ha quebrat, deya un dia el francès Brunetière.

Permetim el reacionari periodista que li repliqui que la que ha quebrat ó quan menos ha fet suspensió de pagos, es la Fe.

Y això no ho dich jo, que al fi y al cap no soch de la parroquia, ni tinch per què ficarme en certa mena d' interioritats: ho declara indirectament la propia Iglesia per conducto d' una persona tan autorizada com el doctor Alda y Sancho, arquebisbe de Zaragoza.

La cosa es fresca y val la pena de ser relatada ab tots els seus pels y senyals.

L' altre dissapte, el prelat de la terra de la Pilarella s' trobava à Madrid. Passejantse en cotxe per aquells carrers, porque es de notar que 'ls pastors del remat catòlic may van à *pata*, al passar pel carrer de Sant Vicents, un tranyia topa ab el vehícul de Sa Eminència, els caballs se desbocan y, perdut el fré, se posan à correr com una mala espírits.

Portant el cotxe à dintre à una persona de la càlitat del arquebisbe saragossa, desde luego sorprén que 'ls animals tingueixin l' atreviment de desbocar-se. En bon' hora que això ho fassin els caballs dels

carros d' industria ó dels cotxes de gasseosas; pero 'ls del carruatge de tot una potència de l' Iglesia, d' un ser superior que té relacions directes ab la divinitat y que coneix à la majoria dels sants y santas de la celestial morada!...

De totes maneras y passant per alt aquesta extraanya anomalia, tenim que 'ls caballs emprengueren carrer de Sant Vicents avall una carrera desenfrenada, no obstant que 'ls esforços que pera contenirlos feya l' pobre cotxero.

¿En què se ocupava entre tant l' arquebisbe, de tal modo traquetejat? Convensut del perill que corría, ¿confiaria solzament à la destresa del conductor del carruatge la salvació de la seva vida preciosa, la del propi cotxero y la del infeliç lacayo que més mort que viu assistia sense saber què fer à aquell improvisat drama hípic?

Nó: Sa Eminència—com si ho estés veient—reserva. Repassant rápidament en sa memòria les especialitats y aptituds dels sants, recordava quins eran els més indicats per aquestas coses, y à ells dirigia les seves oracions planyideras.

—Sant Vicents! deya dirigitte ab el pensament al seu venerable patró:—Tú que vas donarme l' nom que porto; tú que vas donarlo també—joh sarcasme del destino!—à aquest carrer per ahont ara passém com una ventada, llíuram d' aquest trance amarguisim, salvam la existència, salva igualment la dels miserios mortals que guian el cotxel...

Y l' vehícul, saltant com un monstre epiléptich, anava corrent, corrent carrer avall...

—L' arquebisbe seguia diuent:
—Sant Antoni, gloriós patró dels cotxeros y de tots los que ab animals tenen tractes! Apiadat d' aquest prelat innocent, humil pasto, de las ovelles de Zaragoza, que passarán segurament un disgust formidable si à mi m' arriba à succeir res!... ¡Socòrem, socore també al cotxero y al lacayo, tristes criatures humanas, pero no menos acreedoras per xó à la teva protecció poderosa!...

Y l' cotxe continuava corrent, corrent, corrent sempre.

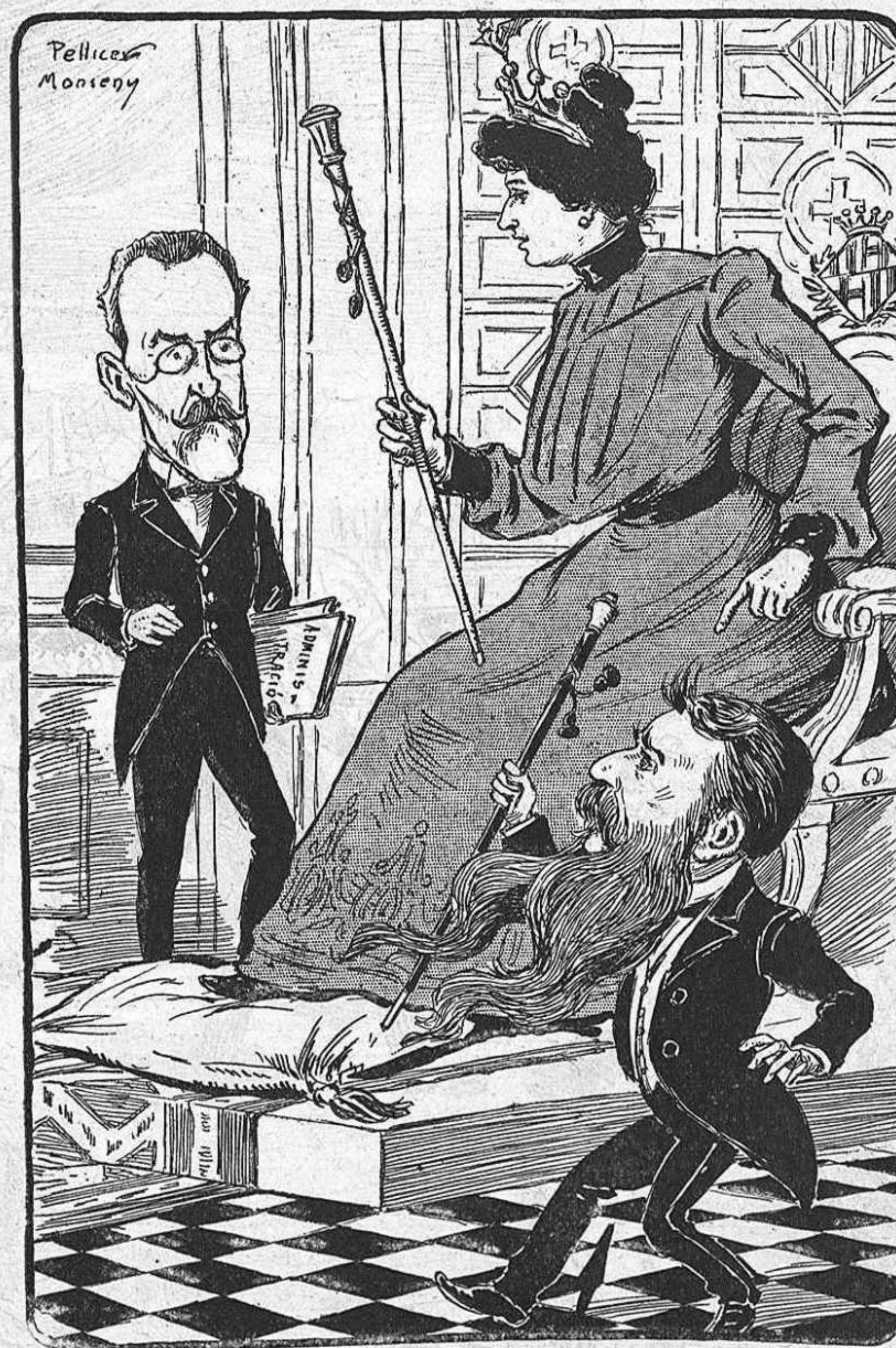
Per fi, després d' haber atropellat à una infeliç castanyera, després d' haver deixat caure al lacayo, després d' haver sembrat el pànic per tot el trajecte recorregut, el carruatje va parar, l' arquebisbe baixà d' ell inmediatament, y pressurós, sense perdre un instant ni dir una paraula à ningú, va ficar-se dintre d' un cotxe de plassa que allí prop estava parat y's feu portar al convent del Paüls, la seva posada. *Ahí queda eso!*

Resultats del desbocament: el carruatje destrossat, la castanyera ferida, el lacayo un peu fet malbé, el cotxero sepultat al lílit ab tot el cos ple de uafres...

¿Pot ser més palpable el fracàs del virtuós arquebisbe? Tantas oracions, tants prechs à Sant Vicents y à Sant Antoni, tantas suplicas à totes las coneixences de la Cort celestial, de què van servirli à Sa Eminència Illustrissima?

¿Qué menos, tirantlo à malas, hauria passat si l' cotxe, en lloc de portar à un príncep de l' Iglesia hagués portat al director del *Motín*?

Dugas varas

—Té: tú ets l' arcalde del poble.

—¿Y aquest, qué es?

—L' arcalde del rey.

¿En quin mes s' han de celebrar las festas de Barcelona?

— OPINIÓ DE 'N TÓFOL (per Apelles Mestres) —

Ara: fora d' aquests, que trihin el mes que vulgan.

— Pero, escoiti—dirà potser al arribar aquí algún lector:—al arquebisbe ¿qué li va succehir?

— Res absolutament. Va sortir del lance sense la mes petita esgarrinxada.

— ¡Y donchs! ¡Per qué ve dihent que l'home va fracassar en sus oracions?

— Pero ¿y la castanyera? ¿y l' lacayo? ¿y l' cotxero?

— ¿Y qui li diu á vosté que l' bon senyor al resar, no va limitar-se á resar no més que per ell?

— Molt ben observat!... Vel'hi aquí una cosa que no se m' havia ocorregut.

Si es aixis, retiro tot lo que hi dit.

FANTÀSTICH

PER BON CAMÍ

ensa social té rahó.

— De qué's tracta aquí, en resum?

La majoria del Ajuntament, majoria sectaria, jacobina y flamasona, acertada ó equivocadament que no es aquesta l' ocasió de discutirlo—pero en us del dret que té la majoria, acorda suprimir totes las subvencions de caràcter religiós, que fins ara y ab esplendides *riusytalústicas*, s' havien vingut pagant pel municipal erari.

Davant d' aquest fet inaudit, que l' digníssims senyors clericals califican d' atropello, ¿qué fà l' Comité de Defensa Social?

S' exalta, s' indigna, se surt de test y, considerant que les subvencions religiosas son un compromís sagrat de la noble Barcelona y que l' nostres avis y rebesavis, desde las tombas ahont reposan, s' extremirán d' horror al enterarse del *feo* que la majoria del Municipi l' fa fer, obra una suscripció popular de quota única de 10 céntims de pesseta—una capsula de mistos de les de cromol—destinada á pagar les subvencions que l' Ajuntament ha tingut l' avilante de suprimir.

— ¿Qué té de particular tot això? ¿Qué hi ha en aquesta resolució suspcionista que justifiqui las iras, las mofas, las diatribas violentas ab que la premsa *flamasona*, sectaria y jacobina l' ha rebuda? —Tots els litigis fossin tan clars y fàcils de resoldre com aquest!...

— L' Ajuntament no vol funcions votivas y religiosas?

El Comité de Defensa social sí.

— L' Ajuntament tanca la caixa y s' manifesta oposat á entregar un céntim per aquest objecte?

El Comité obra generosament el portamonedas y, á deu céntims per barba, s' disposa á pagar el debitori d' honra, en garantía del qual els Concellers hipotecaren el bon nom y la formalitat de Barcelona.

Per altra part, no sembla sinó, pel escàndol que l' *flamasona*, *sectaria* y *jacobina* mouhen, que l' Comité, al acometre aquesta deshipotecadora empresa, hagi fet una barbaritat molt terrible.

— Se tractés de cents mils, se tractés de milions!... Pero si, com el Comité honradament declara, totes las subvencions votivas qu' ell se compromet á pagar, ab prou feynas suman 700 pessetas!...

— Deixeulos pagar, pobla gent, y no l' esbaloteu!... Deu conservi als devots!...

Lo que convé, ara que l' bon camí s' ha trobat, es que l' Comité de Defensa social no s' quedí com si diguissim á l' embocadura.

Digui lo que digui la premsa sectaria, *flamasona* y jacobina, la lliure y despreocupada Barcelona ha vist ab molt bons ulls la enraonada actitud del respectable Comité.

Pero això en realitat no es més que una *sinfonia*; sinfonia que, á pesar de la seva indiscutible belleza, caurà en el buyt y farà un trist efecte, si tot lo demés de l' *òpera* no està á la mateixa altura.

Cal que l' *señors* del Comité s' penetrin de la importància del primer pas que de donar acaban, y que, per neos y *defensors socials* que siguin, comprendin que quan la majoria del Ajuntament s' opona á pagar les antigues y *hipotecarias* subvencions religiosas, per alguna cosa serà.

Aquesta cosa ¿qué es?

Es senzillament que la majoria de la ciutat, electora de la majoria del Municipi, no està per donar diners al clero. Ni més ni menys; ni menys ni més.

Posada la qüestió en aquest terreno, tan nobilíssim com plà, ¿qué li toca fer al Comité de Defensa social?

Donarse per entès de la discreta indirecta que l' Ajuntament li dedica y, empapantse de la realitat, recullir el guant que l' *sectoris* li tiran y obrar en conseqüència.

Al inspirar y eloquient manifest que l' Comité acaba de publicar, ha de seguirlo sens tardansa un altre, exposant als fidels, sense embuts ni circumlocuquis, la situació.

— Feligresos—ha de venir á dir la nova proclama: —Si per mostra basta un botó, el botó que ab l' as-

sumpt de les subvencions ens ha ofert l' Ajuntament dona á entendre quins son avuy els sentiments de la ciutat comtal.

— Barcelona, germans carissims, comensa á mirar-se la religió de la mateixa que se la miran els pobles avensats. Tot y considerant una cosa molt respectable, creu qu' es assumptu més que de la collectivitat, del individuo. Breu y curt; considera que si cada hú, en particular, pot fer en aquest ram de su capa un sayo, la ciutat no s' hi ha de ficar per res.

— Per lo tant, com que l' *barcelonins* semblan no estar ja més dispositos á sostener els gastos del culte y clero, nosaltres obrim una suscripció pera continuar passant la paga al bisbe, als canonjes, als rectors y á tots els capellans de les iglesias de Barcelona, com també pera subvenir á totes las necessitats del culte.

Si l' Comité de Defensa social ho fa aixis, mereixerà bé de la patria y rebrà, de segur, l' aplauso de tots els ciutadans serens y honorats.

La verdadera llibertat es aquesta. Respecte mu to á totes las creencies. Res per forsa. No obliguis á fer á un altre lo que no voldrías que un altre t' obligués á fer á tú.

Qui sigui amich de la religió, que se la pagui.

Qui vulgui disfrutar de las ceremonias de la Iglesia y dedicar serenatas á sant Pere y á sant Pau, que s' grati la butxaca.

A. MARCH.

i Fieuvos de refráns!

Quan la Candelera riu el fret es viu.

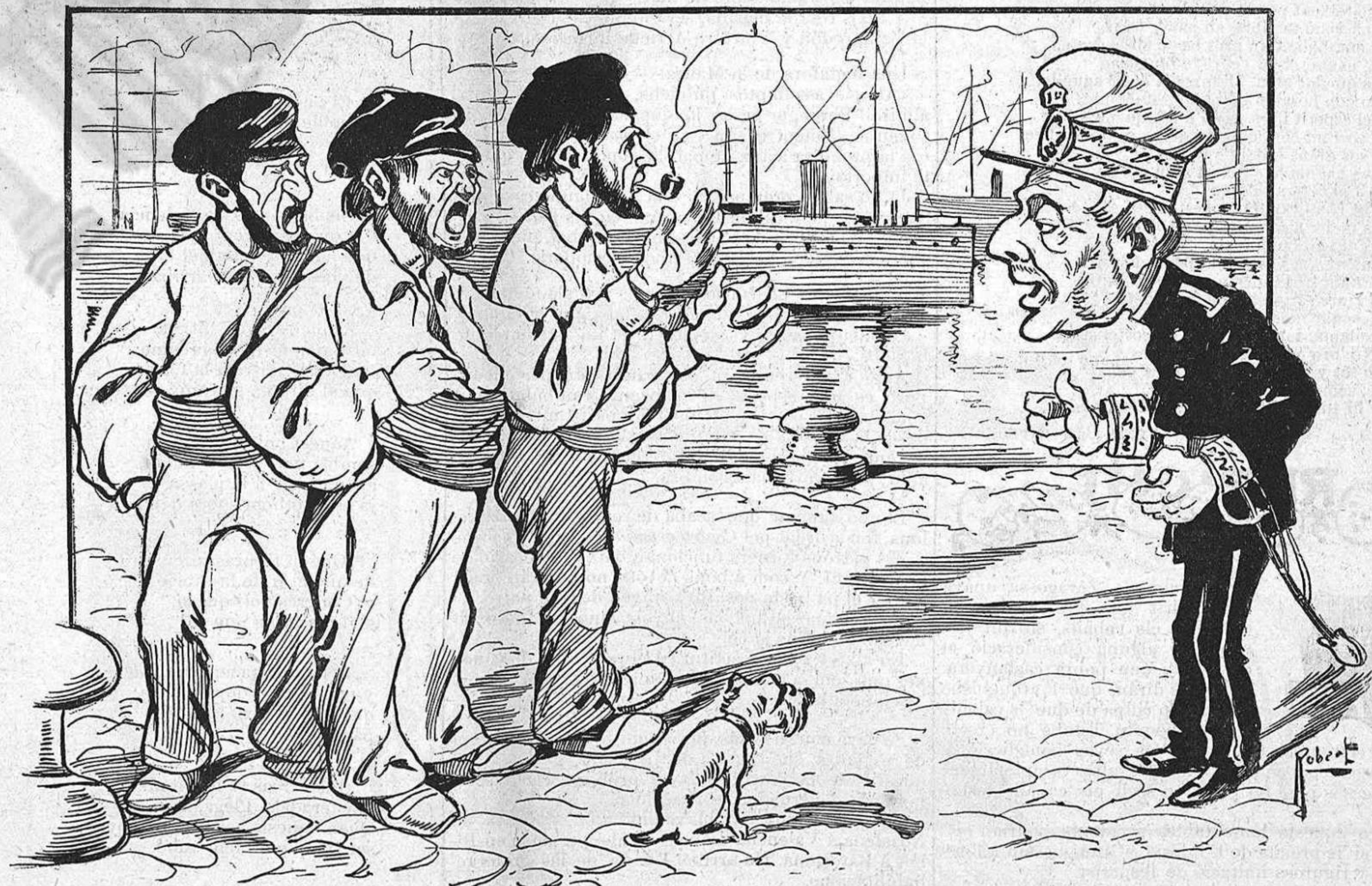
Y... ¡fieuvos de refráns! Eixas paraulas ab tó compungit deya, tot sopant al Colón... de allí á cal Padre el llumillo ab monjetas y aquell vi de Burdeos de quaranta que ab molt gust endravapam aquell vespre á uns quants companys de gresca y xirinola, el nostre amich Candelas, el gran conquistador irresistible, bon xirot, desgraciat... y bastan ceva,

Y' ens vā contá una historia qu' enternia á las pedras.

Estava enamorant no feya gayre de una galáni viudeta que, segons ell, tenia tanta gracia com pelas; vivia en un quart pis ab moltes vistes al carrer dels Tret líts, número tretze. Creyent ferli un obsequi anà á oferirli, el dia del seu sant la Candelera, un cor limpia de mancha y a cremar en l' altar de aquella verge si es qu' ella ho consentia un parell de candelas.

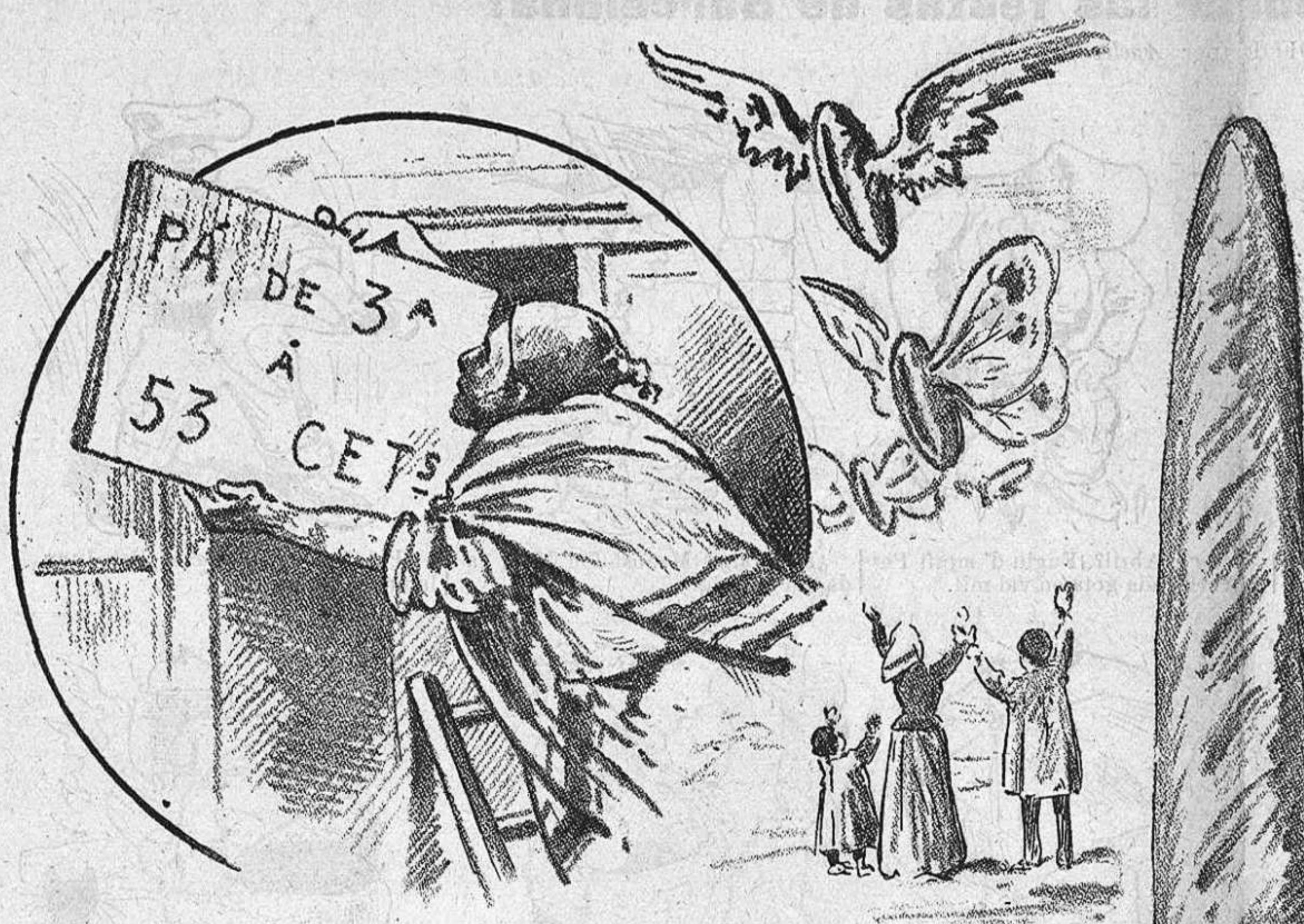
El fa entrá á dins la Candelera afable, tot ensenyantl' i restaller de perlas que s' va dignar l' Altissim posar en sa boqueta. Ell inflamat s' hi atansa,

Un huelguista mes

— ¡Holal... ¡També s' ha declarat en huelga vosté?
— No: á mí m' hi ha declarat l' amo.

La puga del pa

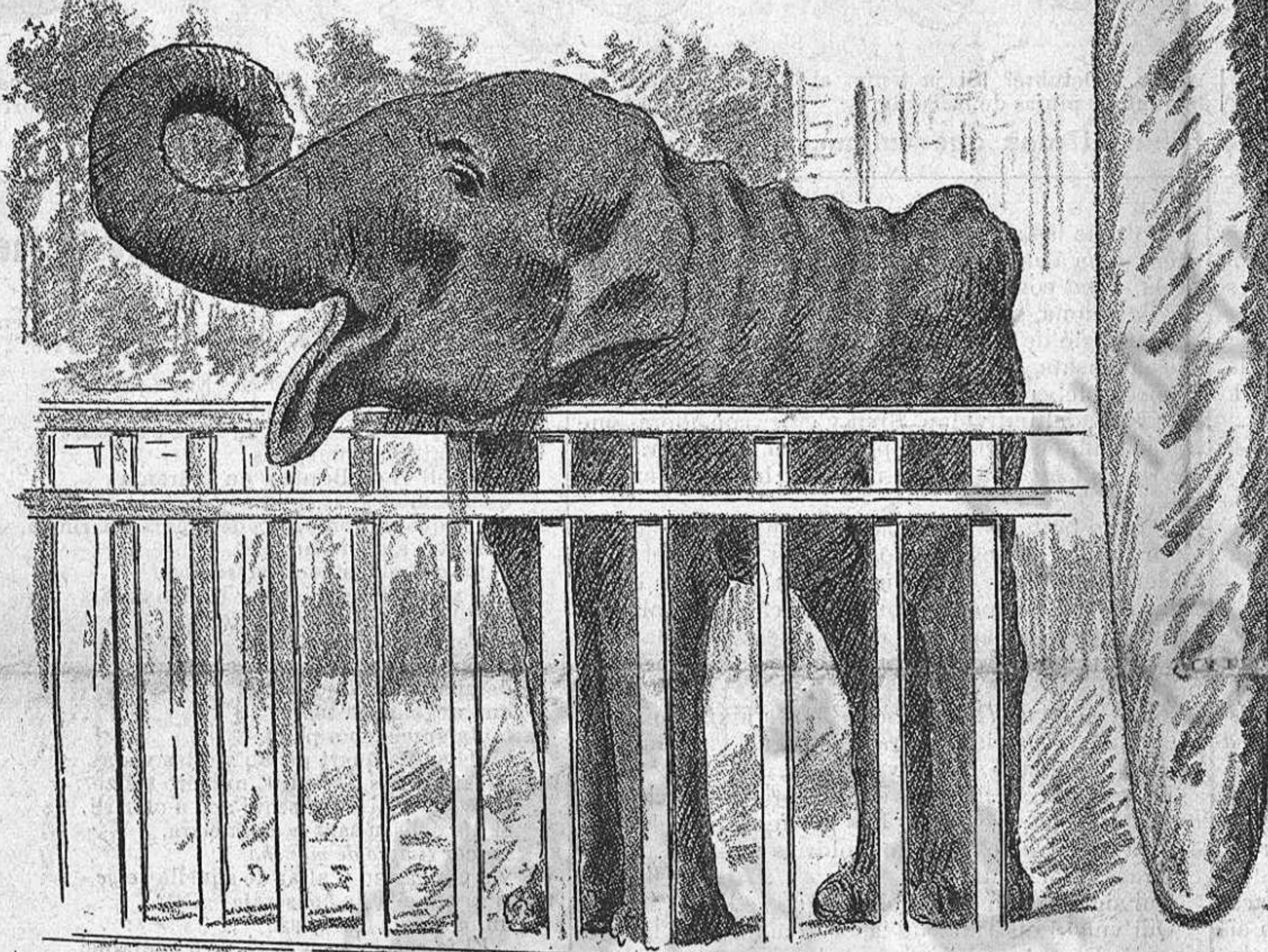

—Po'émlo ben alt Y l que no hi arribi, que 's busqui una escala.

—A mi lo del pa no 'm preocupa. Mentre no puji el preu del Mumml...

—Si això dura, no 'n menjarem pas de pa.
—¿Donchs, qué menjarem?
—Qué sé jo... Coca.

—¡Ara sí que se m' han acabat els llonguetes...

—Un roseonet de pa, per l' amor de Deu!...
—Úu roseçó de pa!... Ja sab lo que demana?

—¿Veus això?... Donchs d' això, avuy no mes ne menjem els senyors.

destilant mel rosat, y me li etjega
una declaració que de memoria
ja de temps duya apresa.
Tot de un plegat li sotpa la paraula
apareixent potser de sota terra,
una visió terrible, ab pan y toros
y enarbolant un gros bas'ó ab la dreta.
L'enamorat al veure la fantasma
va quedat blau. Després la blavó aquella,
un cop posat ei passa á mesunâishi,
del esperit li vá passá á l'esquena;
y corrent com un boig de un cantó al altre,
á sos grans crits y queixals
que hagueren enternit á un cor de bronze,
la Candelera hi reya.
Per ffí, al cap d'una estona
va poder atrapar la porta oberta
y fugí ab igual furia.
qua un gat bastonejat per la finestra.
Era un tros lluny y encara se sentia
el riure estrepítós de la viudeta.
Y anant ranquejant l' home
exclamat, tot mairintse las costellás:
¡No' m' vinguin més ab ditzos;
ab tot y riure tant la... pena,
jo, sempre sens ventura.
n' hi surtit ab la espalda ben calenta.

FÉLIX CANTIMPLÓ

arquebisbe de Zaragoza anava per Madrid ab cotxe. Se li varen desbocar els caballs, sufrint lesions de alguna consideració el cotxero, y una pobra castanyera. Vostés dirán, que l' arquebisbe no té cap culpa de que 'ls caballs se li desboquin. També ho crech; així, com crech també que las sevæs benediccions, en un cas com aquest, han de resultar completament ineficasses pera fer parar en sech els caballs desboquats.

Pero aquests lamentables accidents podrían evitarse si 'ls prelats de l' Iglesia s' atenguessin á l'estreta y rigurosa imitació de Jesucrist.

Jesucrist no anava en carriuatge. Jesucrist anava á peu, y no 'n feya de desgracias.

Els marinos de guerra estan molt moguts, ab motiu de la destitució de l' almirall Beranger.

Ja no falta sino que's declarin en huelga, com ho han fet els treballadors de mar.

Y aixís tota la marina, serà lo qu' es la Marina de 'n Campodón y 'l mestre Arrieta: una sarsuela.

Una metafora de 'n Maura.

«Ab els assumptos públichs, com el referent al almirall Beranger passa lo que ab els timbals, que sonan molt ments s' agitan els palillos, y en aquest cas la prempsa actua de palillo, comentant lo que n' té importancia.»

Ja ho sab la prempsa. Si vol fer alguna cosa mes que soroll, no li cal mes que cambiar els palillos pels palos... y en lloc de batre sobre 'l timbal, picar fort sobre l' esquena dels ministres reaccionaris.

Si una cosa 'ns consola en els actuals moments, es veure que 'n Baró del Brusi alaba á n' en Maura.

Diumenge passat va dedicarli tot un article plé de bolados.

Aixo 'm fa creure qu' en Maura està perdut. En Baró es una especie de manzanillo ambulant. Pot anar desde 'l partit fusionista al partit ultramontà, desde la Orónica de Cataluña al Brusi. Lo mateix davant del sol de la llibertat, que de una llantia d' alatz, te sempre mala sombra.

El nou augment que acaba de tenir el pà á Barcelona, fou acordat pel Centro gremial de San Honorato.

Els patróns forniers funcionan baix l' advocació de aquest sant. Y com á bons devots no pararan fins a apujar el pà hasta posarlo al nivell del seu patró. Es á dir: no ja fins als núvols, sino un bon xich més enllà... Fins al cel.

En aixó y en l' exactitud en el pés, s' ha de coneixer que com á catòlichs y amichs del pobre ningú 's empeta la basa.

Se deya aquests días que l' famós Sr. Ribot, parent de 'n Maura, que tant va distingir-se á Cádiz ab la qüestió de las cartillas, á la primera ocasió seria nombrat governador de Barcelona.

Lo que s' haurà dit el valent atlot: —¿No va en Nozaleda á Valencia? Donchs també pot anar en Ribot á Barcelona. Ha arribat l' hora de les grans rehabilitacions.

Nada: cantém ab la Marxa de Cádiz: «Que vivan los valientes...»

El bisbe va cap al poble,
el poble 'l va á rebre ayrat...
Si en el camino se encuentran,
fillets de Deu, quin saran!

Els bastoners de Valencia
dúi qu' estan fent unas varas,
que han batejat ab el nom
de «bastóns per l' arribada.»

Arquebisbe desditxat,
no siguis testarut, creume:
tant va la mitra á la font,
que al últim... ¡patrám! se trencà.

Aquest pobre Nozaleda
semebla un picador dolent:
apenas surt á la plassa,
ja està tothom sobre d' ell.

¿Qué 'n treurás infelís frare,
de que al ffí de la funció
el Congrés voti que si,
si 'n pais vota que no?

Déixala està questa sede,
y pensa, com deya l' altre,
que «no se hizo la miel
para la boca del fraile.»

¿Els carcas te felicitan?
¡Pasteradal... Plega, noy.
Quan aquests senyors t' apoyan,
senyal que no tens rahó.

Mare, me 'n vaig á Valencia,
no paseu per mí cap ansia:

el dia qu' ell entrí allí
ja no sortíe de casa.

Ab la tempestat que vé
y 'l llamegueig que ja brilla,
jo de tú 'm feya posar
pararrayos á la mitra.

De Manila 'n vé tabaco,
de Manila 'n vé café,
de Manila 'n venen frares
que no serveixen per res.

La guitarra puntejant,
un valencianet cantava:
«Al portal potser hi arribí,
pero del portal no passa.»

Si en Dewey volgués parlar,
ell que coneix bé l' historia;
si en Dewey volgués parlar,
¡qué 'n sabriam, ay, de cosas!

Un bisbe y un mallorquí
jugavan y feyan trampas;
s' acostá á la taula un ché
y va estriparlos las cartas.

No 'l deixeu entrá á aquest frare
arribat fa poch de Roma,
perque si no, detrás seu,
entrará tota la colla.

Dominico que del Turia
la sede pretens regir,
els chés que tú allí confirmis
¡que me los planten aquí!

En Pidal va proposar-lo,
en Maura 'l va colocar,
l' opinió va mal ferirlo
y en Salmerón 'l ha enterrat

L. WAT

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.